

T.C.

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
MUHASEBE VE FİNANSAL YÖNETİM ANABİLİM DALI

ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDEKİ MUHASEBE VE FİNANSMAN
ÖĞRENCİLERİNİN TMS/TFRS FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN
ÖLÇÜLMESİ: BİR ARAŞTIRMA

Ufuk CAMCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Ferhat BİTLİSLİ

BURDUR-2019

T.C.

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MUHASEBE VE FİNANSAL YÖNETİM ANABİLİM DALI

**ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDEKİ MUHASEBE VE FİNANSMAN
ÖĞRENCİLERİNİN TMS/TFRS FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN
ÖLÇÜLMESİ: BİR ARAŞTIRMA**

Ufuk CAMCI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN: Dr. Öğr. Üyesi Ferhat BİTLİSLİ

JÜRİ ÜYESİ: Dr. Öğr. Üyesi Hakkı KIYMIK

JÜRİ ÜYESİ: Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Sami ÖZTÜRK

BURDUR-2019

 <p>MAKÜ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ</p>	<p>YÜKSEK LİSANS JÜRİ ONAY FORMU</p>
--	---

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih ve sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 27/06/2019 tarihinde tez savunma sınavı yapılan **Ufuk CAMCI'nın Ortaöğretim Düzeyinde Muhasebe ve Finansman Öğrencilerinin TMS/TFRS Farkındalık Düzeylerinin Ölçülmesi: Bir Araştırma** konulu tez çalışması Muhasebe ve Finansal Yönetim Anabilim Dalında **YÜKSEK LİSANS** tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ

ÜYE

(TEZ DANIŞMANI) : Dr. Öğr. Üyesi Ferhat BİTLİSLİ

ÜYE

: Dr. Öğr. Üyesi Hakkı KIYMIK

ÜYE

: Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Sami ÖZTÜRK

ONAY

M.A.K.Ü Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../..... tarih ve/..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

SBE/A/10

T.C.
BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ETİK BEYAN

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum “**Ortaöğretim Düzeyindeki Muhasebe ve Finansman Öğrencilerinin TMS/TFRS Farkındalık Düzeylerinin Ölçülesi: Bir Araştırma**” adlı tezin hazırlanması sürecinde akademik etik ilkeleri ihlal etmediğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Mehmet Akif Ersoy Üniversitesiyerleşkelerinde erişime açılabilir.
- Tezimin 3 yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Adı Soyadı

Ufuk CAMCI

Tarih ve İmza

ÖNSÖZ

Hayatımın her alanında yanımda olan, gerek maddi gerekse manevi desteklerini esirgemeyerek beni bu günlere getiren çok kıymetli babam ve annem başta olmak üzere değerli abime sevgi ve şükranlarımı sunarım. Bu süreçte ilgi ve alakalarıyla beni yalnız bırakmayan değerli eşim Melike CAMCI' ya, çok kıymetli dostum Mustafa ATUĞ' a, öğretmen arkadaşım Selman YILMAZ'a ve manevi desteğini esirgemeyen kardeşim Barış ÖZBAY'a ayrıca akrabalarım da teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca, yapmış olduğum bu çalışmada her zaman yanımda olan ve hiçbir desteğini esirgemeyip tecrübeleriyle bana yol gösteren değerli danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Ferhat BİTLİSLİ hocama, diğer hocalarıma ve arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

(CAMCI, Ufuk, Ortaöğretim Düzeyindeki Muhasebe ve Finansman Öğrencilerinin TMS/TFRS Farkındalık Düzeylerinin Ölçülmesi: Bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Burdur, 2019)

ÖZET

Günümüzde ticari ve sınai işletmeler ile diğer kurumlarda parasal işlemleri takip etmek amacıyla kullanılan muhasebe sisteminde Tek Düzen Hesap Planı ve Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) bir arada kullanılabilirken, mesleki eğitimi veren ortaöğretim kurumlarında muhasebe alanında verilen eğitimde kullanılan kitap ve modüllerde sadece Tek Düzen Hesap Planı esas alınmaktadır. Bu durum uygulamadaki muhasebe ile eğitimdeki muhasebe arasında farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Öğrenciler iş hayatına hazırlanırken eksik bilgilerle hazırlanmak durumunda kalmıştır.

Bu çalışmanın amacı; mevcut eğitim sistemi içerisinde Türkiye Muhasebe Standartlarının (TMS/TFRS) yerini belirlemek ve öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) ile ilgili farkındalık düzeylerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye Muhasebe Standartlarının (TMS/TFRS) mesleki eğitim veren liselerde nasıl ve ne şekilde ele alındığı öne çıkmaktadır.

Bu çalışmada Afyonkarahisarda mesleki eğitim veren ortaöğretim kurumlarında mevcut muhasebe eğitimine ilişkin bilgilerin tespiti için MEGEP Modüllerinden, Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili öğrenci farkındalığı için anket çalışmasından yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) , Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS), Tek Düzen Hesap Planı, MEGEP Modülleri, Ortaöğretim, Mesleki Eğitim.*

(CAMCI, Ufuk, TAS/IFRS Awareness Level Of Accounting and Finance Students At Secondary Education: A Research, Master's Thesis, Burdur, 2019)

ABSTRACT

In present, The Uniform Chart Of Accounts and accounting standards (TMS/IFRS) are used together in accounting system within the purpose of following financial processes in commercial and industry corporations with other companies, while there is only The Uniform Chart Of Accounts be taken as a basis on the area of based vocational secondary education institutions. This case reveals difference of accounting in practice within education. As a result of this case, students had to prepare themselves for business life within missing knowledge.

The purpose of this study is to establish the standards of the Turkish Accounting Standards (TMS/IFRS) in the current education system and to determine the level of awareness on the Turkish Accounting Standards (TMS/IFRS). In accordance with this purpose, it reveals how Turkish Accounting Standards(TMS/IFRS) are handled in vocational high schools.

This study has been realized from current accounting MEGEP Modules which were used in secondary education institutions providing vocational education in Afyonkarahisar and student awareness survey regarding to Turkish Accounting System.

Key Words: *Turkey Accounting Standards (TAS), Turkey Financial Reporting Standards (IFRS), The Uniform Chart Of Accounts , MEGEP Modules, Secondary Education, Professional Education.*

İÇİNDEKİLER

İÇ KAPAK.....	i
TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
ETİK BEYAN.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	x
TABLolar DİZİNİ	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

MEVCUT MUHASEBE EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1. Muhasebe Hakkında Genel Bilgiler	3
1.1.1. Muhasebenin Tanımı	3
1.1.2. Muhasebenin Gelişim Süreci.....	3
1.1.3. Muhasebenin Temel Kavramları	4
1.2. Muhasebe Eğitimi	5
1.2.1. Muhasebe Eğitiminin Tanımı	5
1.2.2. Muhasebe Eğitiminin Unsurları	6
1.2.2.1. Öğrenci.....	6
1.2.2.2. Öğretmen	7
1.2.2.3. Ders Verme Ortamı ve Araçları.....	7
1.2.3. Muhasebe Eğitiminin Önemi.....	8
1.2.4. Muhasebe Eğitiminin Amacı.....	8
1.2.5. Muhasebe Eğitiminin Nitelikleri	9
1.2.6. Muhasebe Eğitiminde Kullanılan Öğretim-Öğrenim Yöntemleri.....	10
1.2.7. Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitimi.....	12
1.2.7.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri (MTAL)	12
1.2.7.2. Çok Programlı Anadolu Liseleri (ÇPAL).....	13

1.2.7.3. Mesleki Açık Öğretim Liseleri (MAÖL).....	14
1.2.8. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Verilen Muhasebe Eğitimi Programları.....	14
1.2.8.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Kullanılan Ders Modülleri	14
1.2.8.1.1. Temel Muhasebe	15
1.2.8.1.2. Mesleki Matematik	16
1.2.8.1.3. Ofis programları.....	16
1.2.8.1.4. Standart Türk Klavyesi (STK).....	16
1.2.8.1.5. Muhasebe 2	16
1.2.8.1.6. Bilgisayarlı Muhasebe	17
1.2.9. Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları.....	18
1.2.9.1. Muhasebe Mesleği eğitim Programına Giriş Kuralları.....	18
1.2.9.2. Teknik Yeterlilik.....	18
1.2.9.3. Mesleki Beceriler.....	18
1.2.9.4. Mesleki Değerler, Etik ve Tutumlar	18
1.2.9.5. Staj	18
1.2.9.6. Mesleki Yeterliliğin Değerlendirilmesi	19
1.2.9.7. Sürekli Mesleki Gelişim	19
1.2.9.8. Profesyonel Denetçiler İçin Gerekli Yeterlilik Şartları	19
1.2.10. Muhasebe Mesleği Hakkındaki Bilgiler	19
1.2.10.1. Muhasebe Mesleğinin Önemi	19
1.2.10.2. Muhasebe Mesleğinin Özellikleri.....	20

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARININ MESLEKİ EĞİTİMDEKİ YERİ

2.1. Türkiye Muhasebe Standartlarının Gelişimi	21
2.1.1. Muhasebede Standartlaşmayı Gerektiren Faktörler	23
2.1.2. Muhasebede Standartlaşmanın Faydaları	24
2.2. Türkiye Muhasebe Standartlarında Kavramsal Çerçeve.....	24
2.3. Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Muhasebe Standartları Eğitimi	26
2.4. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP) ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Türkiye Muhasebe Standartlarının Entegrasyonu	26
2.5. Türkiye Muhasebe Standartlarının Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde	

Muhasebe Öğretim Programlarına Uyum Sağlamasında Yaşanabilecek Zorluklar	30
2.6. Türkiye Muhasebe Standartlarının Mesleki Ve Teknik Anadolu Muhasebe Öğretim Programlarına Uyum Sağlamasında Yaşanacak Zorluklara Çözüm Önerileri	32
2.6.1. Milli Eğitim Bünyesinde Yapılması Gerekenler	32

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDEKİ MUHASEBE VE FİNANSAN ÖĞRENCİLERİNİN TMS/TFRS FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ: BİR ARAŞTIRMA

3.1. Araştırmanın Amacı	34
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	34
3.3. Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtları	35
3.4. Ölçek Hazırlama.....	35
3.5. Araştırmanın Yöntemi.....	35
3.6. Araştırmanın Hipotezleri.....	35
3.7. Araştırmanın Analiz ve Yorumları.....	36
3.7.1. Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	36
3.7.2. Güvenirlilik ve Normallik Testleri	40
3.7.3. Demografik Değişkenlere Göre Muhasebe Eğitimi ile İlgili Görüşlerin Karşılaştırılması.....	41
SONUÇ.....	47
KAYNAKÇA	49
EKLER.....	53
ÖZGEÇMİŞ.....	58

KISALTMALAR DİZİNİ

AB	: Avrupa Birliği
AIHL	: Anadolu İmam Hatip Lisesi
AL	: Anadolu Lisesi
ÇPL	: Çok Programlı Lise
ÇPAL	: Çok Programlı Anadolu Lisesi
DİSK	: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
HAK-İŞ	: Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu
KGK	: Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu
MAÖL	: Mesleki Açık Öğretim Lisesi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
MEGEP	: Mesleki Ve Teknik Eğitimi Güçlendirme Projesi
MEKSA	: Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayi Destekleme Vakfı
MTAL	: Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi
SGK	: Sosyal Güvenlik Kurumu
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
SMMM	: Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
TDHP	: Tek Düzen Hesap Planı
TESK	: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
TFRS	: Türkiye Finansal Raporlama Standardı
TİSK	: Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu
TMS	: Türkiye Muhasebe Standardı
TMSK	: Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu
TMUDESK	: Türkiye muhasebe ve denetim standartları kurulu
TOBB	: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
TÜRMOB	: Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği
TÜRK-İŞ	: Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu
TÜSTAD	: Türk Sanayicileri ve İş Adamları Derneđi
UFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

- UMS** : Uluslararası Muhasebe Standartları
UNESCO : Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
VUK : Vergi Usul Kanunu
YMM : Yeminli Mali Müşavir

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) (Ertaş, 2011: 115)	25
Tablo 2. Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) (Yılmaz B., 2007, 144).....	25
Tablo 3. Katılımcıların Demografik Bilgileri.....	37
Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Muhasebe Dersi ile İlgili Bilgileri.....	38
Tablo 5. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Tanımlayıcı İstatistikleri	39
Tablo 6. Muhasebe Stadartları Ölçeğinin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri.....	40
Tablo 7. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Güvenirlikleri	40
Tablo 8. Cinsiyete Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	41
Tablo 9. Yaşa Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	41
Tablo 10. Sınıfa Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	42
Tablo 11. Eğitim Yeterliliğine Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması.....	42
Tablo 12. Muhasebe Alanına İlgi Düzeyine Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması,	43
Tablo 13. Öğrencilerin Yeterli Bilgi Birikime Sahip Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	43
Tablo 14. Muhasebe Alanında Kurs veya Seminere Katılma Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	44
Tablo 15. Muhasebe Alanında Değişiklikleri Takip Etme Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	45
Tablo 16. Alınan Muhasebe Eğitiminin İleriki İş Hayatında Faydalı Olacağını Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	45
Tablo 17. Alınan Muhasebe Eğitimin İş Hayatına Uyumlu Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması	46

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Muhasebenin Temel Kavramları	4
---	---

GİRİŞ

Eski zamanlardan itibaren muhasebe sistemini ele aldığımızda, geçmişte basit ama düzensiz bir muhasebe sisteminin varlığından söz ederken, ilerleyen zamanlarda tek düzen hesap çerçevesi ve hesap planının oluşturulması ve kullanılmaya başlanması ile muhasebe sistemi düzenli bir hal almıştır. Öte yandan uluslararası boyuta baktığımızda, mevcut muhasebe sistemi hala yeterli olmadığından Türkiye Muhasebe Standartları oluşturulmuştur. Bu sayede küresel boyutta muhasebe birliği sağlanmaya çalışılmış, muhasebe sisteminde herkes tarafından kabul gören standart bir yapı oluşturulmuştur.

Ortaöğretim kurumları içerisinde meslek eğitimi veren okullarda muhasebe eğitimi MEGEP modülleri üzerinden sağlanmaktadır. Bu modüllerde, muhasebe ile ilgili kavramlar anlatılırken tek düzen hesap planı esas alınarak anlatımlar yapılmıştır. Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgiler bu modüllerde yer almamaktadır. Bu yüzden öğrenciler Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgileri öğretmen ve diğer kaynaklar aracılığıyla elde etmektedir.

Bu çalışmanın amacı Afyonkarahisar’da ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi gören öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili farkındalıklarını tespit etmek olup, çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde, muhasebenin tanımı, muhasebe ile ilgili kavramlar, muhasebenin gelişim süreci, muhasebe eğitimi ve ortaöğretim kurumlarında verilen muhasebe eğitimi ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Çalışmanın ikinci bölümünde Türkiye Muhasebe Standartlarının gelişimi, faydaları, kavramsal çerçevesi ve ortaöğretim kurumlarında Türkiye Muhasebe Standartları eğitiminin nasıl gerçekleştirildiği, karşılaşılan zorluklar ve çözüm önerileri ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Üçüncü bölümde ise ortaöğretim kurumlarında mesleki eğitim gören öğrenciler üzerinde Türkiye Muhasebe Standartlarının farkındalığını tespit etmek amacıyla uygulanan anket çalışması ile ilgili bilgilere, analiz ve yorumlara yer verilmiştir.

Sonuç ve öneriler kısmında ise ortaöğretim kurumlarında mesleki eğitim gören

öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili farkındalıklarının tespitine, bu konu ile ilgili zorluklara ve çözüm önerilerine yer verilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

MEVCUT MUHASEBE EĞİTİMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1. Muhasebe Hakkında Genel Bilgiler

Geçmişten günümüze muhasebe her zaman ihtiyaç duyulan bir sistem olmuştur. Daha önceleri basit yöntemlerle tutulan muhasebe kayıtları, günümüzde teknolojinin ilerlemesiyle sistematik hale gelerek gelişme göstermiştir.

1.1.1. Muhasebenin Tanımı

Muhasebenin tanımı farklı kaynaklara göre çeşitli şekilde yapılmıştır. Muhasebe, bir kuruluşun kaynaklarının temini, bu kaynakların kullanılma şekli, kuruluşun işlemleri neticesinde bu kaynaklarda ortaya çıkan artış veya azalışları ve kuruluşun mali açıdan durumunu sergileyen bilgileri oluşturan ve bunları ilgili kişi ve kurumlara sunan bir bilgi sistemi olarak açıklanabilir (Sevilengül, 1998: 9).

Muhasebe, ticari işletmelerin elinde bulunan varlıkları ve bu varlıkların elde edilmesinde kullanılacak olan kaynaklarda değişim meydana getiren ekonomik işlemleri kayıt altına alan, sınıflandıran, özetini çıkartıp ilgili kişilere rapor halinde sunan bilgi sistemidir (Aktaş, 2013: 4).

Diğer bir tanımda ise muhasebe, işletmenin mali ve finansal yapısına etkide bulunan ve para ile ölçülebilen durumları tespit etme, kaydetme, sınıflandırma, özetleme ve sonuçları analiz ederek yorumlama bilim ve sanattır, şeklindedir (Dursun, 2006: 13).

Bu tanımlarda da gördüğümüz üzere muhasebe; parasal olayları bir takım işlemlere tabi tutarak mali tablolar ve diğer belgeler aracılığı ile bilgilere gereksinim duyan kişi ve kurumların bu bilgilere erişimine imkan sağlayan bir sistemdir.

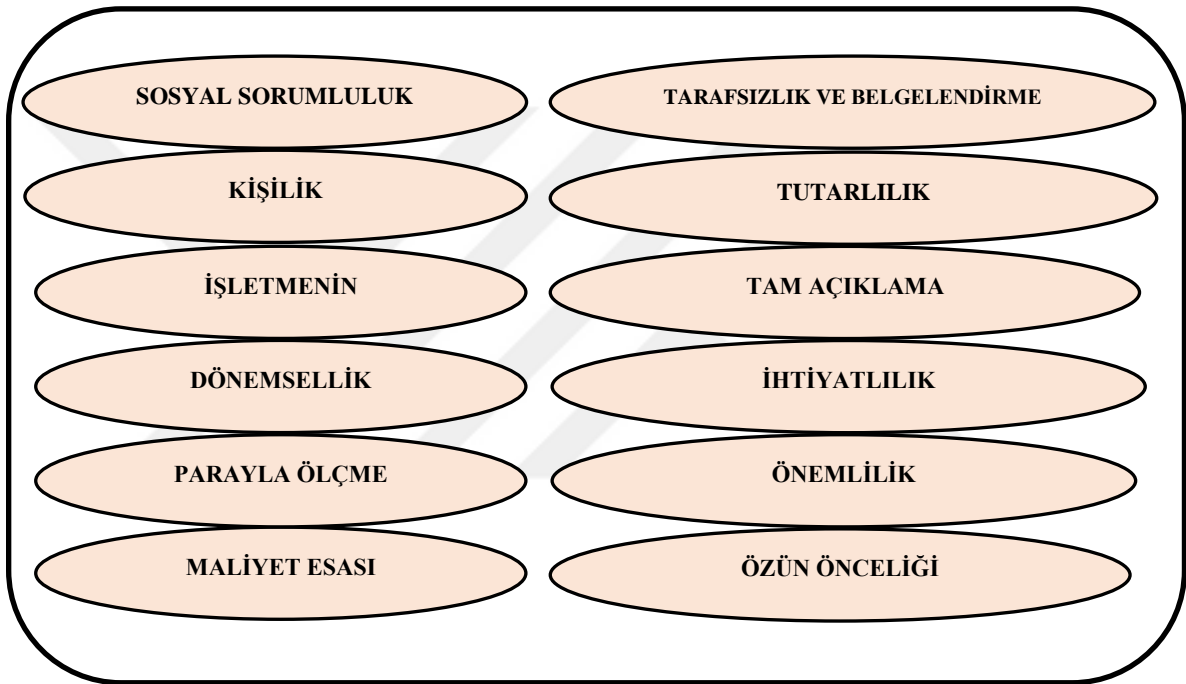
1.1.2. Muhasebenin Gelişim Süreci

Muhasebenin gelişimine bakıldığında ağırlıklı olarak kamu alanında gerçekleştiği görülmektedir. Muhasebe düzenlemeleri, ilk olarak Fransız, sonra Alman son olarak da Amerikan muhasebe sisteminden etkilenmiştir. (Kocamaz, 2012: 110).

Muhasebe alanında 1930’lu yıllara kadar Fransız mevzuatının, 1930 – 1950 yılları aralığında Alman mevzuatının, 1950 yılından itibaren ABD ile ilişkilerin artması ile birlikte Amerikan sisteminin etkisi görülmektedir. Ayrıca 1937 tarihli Türk Ticaret Kanunu’ nun 1956 yılında güncellenmesi ile beraber muhasebe uygulamaları için yeni bir evre başlamış ve bu durum günümüze kadar süregelmiştir (Kocamaz, 2012: 111).

1.1.3. Muhasebenin Temel Kavramları

Şekil 1. Muhasebenin Temel Kavramları

Sosyal sorumluluk kavramı, muhasebe kayıtlarının yapılmasında toplum çıkarının gözetilmesi, tarafsız ve doğru bilgilerin verilmesi esastır (Elitaş, 2012: 16).

Kişilik kavramı, işletme ortak ve sahiplerinden ayrı bir kişiliğe sahiptir (Elitaş, 2012: 17).

İşletmenin sürekliliği kavramı, işletmenin faaliyetlerini belli bir süreye bağlı kalmadan, uzun yıllar boyunca gerçekleştirmesidir (Elitaş, 2012: 17).

Dönemsellik kavramı, işletmenin yaptığı işlemleri dönemlere ayırması ve her dönemin kendi içinde bağımsız olarak değerlendirilmesidir (Elitaş, 2012: 17).

Parayla ölçülme kavramı, muhasebenin konusu parasal nitelikteki

işlemlerdir.Parayla ölçülemeyen bir değer muhasebeye konu olamaz (Elitaş, 2012: 17).

Maliyet esas kavramı, işletmeye giren varlıklar maliyet değerleri üzerinden kayıt altına alınır (Elitaş, 2012: 17).

Tarafsızlık ve belgelendirme kavramı, işletmenin yaptığı ve yapacağı işlemlerle ilgili muhasebe kayıtları belgelere dayanmak zorundadır.Muhasebe ile ilgili alınacak kararlarda tarafsızlık esas olmalıdır (Elitaş, 2012: 17).

Tutarlılık kavramı, muhasebe politikalarının birbirini takip eden dönemlerde aynı şekilde uygulanmasını ifade eder (Elitaş, 2012: 17).

Tam açıklama kavramı, mali tablolar herkes tarafından anlaşılabilir, açık, net ve ilgili kişilerin karar almalarına yardımcı olacak yeterlilikte düzenlenmelidir (Elitaş, 2012: 18).

İhtiyatlılık kavramı, ilerde ortaya çıkabilecek gider ve zararlara karşı belli miktarlarda karşılık ayrılması gerekliliğini gösteren kavramdır (Elitaş, 2012: 18).

Önemlilik kavramı, muhasebede her bir mali işlem yapılacak değerlendirmeleri ve alınacak kararları etkilemektedir (Elitaş, 2012: 18).

Özün önceliği kavramı, işletmelerde muhasebe ile bağlantılı yapılan işlemlerde biçim ve özün farklı olduğu durumlarda işlemin özü esas alınmaktadır (Elitaş, 2012: 18).

1.2. Muhasebe Eğitimi

İşletmelerin kalifiye eleman ihtiyacının karşılanması için muhasebe eğitimi önem arz etmektedir.

1.2.1. Muhasebe Eğitiminin Tanımı

Muhasebe eğitimi; işletme kararlarına faydalı bilgilerin tespiti, toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, denetlenmesi, rapor olarak özetlenmesi ve raporlanan bilgilerin karar almasüreçlerindeki kullanılma şekli konusunda öğrencilere bilgi verilmesi ve bu bilgilerin uygulanması hususunda öğrenci kabiliyetinin geliştirilmesi süreci olarak tanımlanabilir (Daştan, 2008:35).

Muhasebe, işletmenin mali yapısına etki eden ve parasal nitelikteki işlemleri saptama, kaydetme, sınıflara ayırma, özetleme ve elde edilen bilgileri yorumlama bilim

ve sanattır. Muhasebenin en önemli amacı, işletme ile ilgili kişi ve kuruluşların gereksinim duydukları bilgileri oluşturmak ve rapor haline getirmektir. Raporlanan bilgilerin anlamlı olabilmesi, mali tabloları kullanan kişi ve kurumların ekonomik işlemlere bağlı olarak sürekli değişen gereksinimlerine karşılık verebilmesine bağlıdır (Tokay vd., 2005: 1).

Yukardaki tanımlara bakıldığında, muhasebe eğitiminin devamlı bir durum arz ettiği, sözel eğitimin verilmesinin yanında uygulama konusunda da bilgilendirme yapılmalıdır. Sözel anlatım ve uygulama arasındaki bağ tartışılmaz bir konudur. İşletmenin faaliyetlerinde yer alan işlemlerin doğru olarak elde edilmesi, elde edilen verilerin özet hale getirilmesi, gerektiği takdirde tablolar aracılığı ile ifade edilmesi, bu bilgilerden yararlanmak isteyen kişi ve kurumların ulaşımına açık olması gerekmektedir.

1.2.2. Muhasebe Eğitiminin Unsurları

Muhasebe eğitiminin unsurlarından en önemlisi öğrencidir. Bunun yanında öğretici olarak muhasebe alan öğretmenleri, ders verme ortamı ve araçları önem taşımaktadır.

1.2.2.1. Öğrenci

Eğitim sisteminin temel taşlarından biri öğrencidir. Sistem genel olarak öğrenci üzerine yoğunlaşmaktadır (Dursun, 2006: 14).

Eğitim söz konusu olduğunda öğrenci vazgeçilmez bir unsurdur. Öğrenciler, bilgileri öğrenme düzeyine ve yeterliliğine sahip olmalıdır. Aynı zamanda muhasebe söz konusu olduğunda verilen bilgileri öğrencilerin muhakeme edebilmeleri, analize tabi tutmaları, yorumlamaları gerekmektedir. Çünkü işleme sahipleri yeterli bilgi ve donanımla yetişmiş muhasebe öğrencilerine ihtiyaç duymaktadır. Aynı zamanda bilginin yanında kişisel gelişim, günümüzde hızla ilerleyen teknolojiye adapte olmak, teknolojiyi aktif bilmek ve faydalanmak, var olan yeteneklerinin ilerlemesine yardımcı olmak, işletmelerle ilgili var olan olumlu ve olumsuz durumlar için doğru tespit yapabilmek önem taşımaktadır. Ayrıca muhasebenin konusu para ile ilgili işlemler olduğundan dolayı ekonomik konulara ilgi duyması, piyasaları takip etmesi, kendini sürekli geliştirmesi yararlı olacaktır.

1.2.2.2. Öğretmen

Küresel ve ulusal kültürel mirasın aktarılmasında aracı olan ve bireylerin tüm kabiliyetlerinin ortaya çıkmasına katkıda bulunan öğretmenlik tüm toplumlarda diğer mesleklerden ayrı bir yere sahiptir (Güven, 2010: 13).

Muhasebe eğitiminde öğretmenin payı çok büyüktür. Bu nedenle öğretmen kendisini sürekli gelişmeye adanmalı, bilgi birikimini yeni öğrenim metotlarını ekleyerek kendini güncellemeli, günümüz ileri teknolojik bilgi seviyesini de, yeni gelişmeleri takip ederek ilerletmeli, yorum gücünü arttırmalı ve öğrencilere tüm bu birikimini aktarırken en etkili anlatım yöntemlerinden yararlanmalıdır. Çünkü öğrencilerin kendini yetiştirmelerini gerçekleştirecek kişi öğretmendir. Öğrenci, öğretmenin bilgi birikiminden, tecrübelerinden her fırsatta yararlanmalıdır. Okul ortamında ve devamında da öğretmenin etkisi öğrenci üzerinde devam etmektedir. Öğretmen teorik bilgisinin yanında bu bilginin uygulamaya aktarılmasında da kendini her zaman bir adım daha ileriye taşımalıdır. Öğretmen bunun bir süreç olduğu ve sürekli devam ettiğini unutmamalıdır.

1.2.2.3. Ders Verme Ortamı ve Araçları

Okullarda dersler, genelde sınıfta, öğretmen eşliğinde ve ezber odaklı olarak verilmektedir. Teknolojik gelişmeler sayesinde bilgiye ulaşmak ve paylaşmak kolay hale gelmiştir. Bu nedenle istenen bilgiler hemen hazırlanmakta ve ilgili kişilere ulaştırılmaktadır (Bekçioğlu vd., 2006: 21).

Ders verme ortamı eğitim-öğretim sürecinin olmazsa olmazıdır. Ders verilen ortamın ferah olması, öğrencilerde ve öğretmende aidiyet duygusunu oluşturması çok önemlidir. Günümüzde sınıflarda az da olsa kara tahta kullanımı vardır. Bunun yanında gelişen teknoloji ve MEB in desteği ile sınıfların her birinde etkileşimli tahtalar da yerini almıştır. Eğitim de yeni teknolojinin takip edilmesi ve ders ortamına da getirilmesi eğitim-öğretimin daha etkin ve verimli olmasını sağlamaktadır. Ve bu gelişen teknoloji sayesinde bilgiye ulaşmak çok kolaylaşmıştır. Bilgiye bu kadar hızlı ulaşılması, zaman ve mekan kavramının önemini azaltmaktadır. Bu durum da bilgiye ne kadar yakın olduğumuzun en güzel göstergesidir. Muhasebe derslerinde de var olan bu teknolojinin etkili biçimde kullanılması gerekmektedir. Özellikle işletmelerin veri toplama, toplanan verileri analiz etme, ilgili kişi ve kurumlara rapor halinde sunmasını kolaylaştırmıştır.

1.2.3. Muhasebe Eğitiminin Önemi

Muhasebe eğitimi mesleki eğitimidir. Bu eğitimde, öğrencilere mesleki bilgi ve becerilerinin kazandırılması önemlidir (Zaif ve Ayanoglu, 2007: 117).

Bilim ve teknoloji alanında ortaya çıkan hızlı ilerlemeler küreselleşme süreci ile beraber, ilk olarak ekonomik yapıda daha sonra da sosyal ve kültürel yapıda büyük değişimler oluşturmuştur. Bu değişimler mali yapının temel taşı olan işletmelerde rekabeti arttırmakta, kalite ve etkinliği öne çıkarmaktadır. İşte bu kalite ve etkinliğin öne çıkması için muhasebe eğitimi önem arz etmektedir. İşletme ile ilgili çıkar birliklerinin, özellikle karar verme merkezindeki kişilerin, işletme hakkında tam, geçerli ve tarafsız bilgiye olan gereksinimleri bu gibi ortamlarda gittikçe artmaktadır. Bu bilgilere kalite, verimlilik ve rakip işletmelerle rekabet açısından işletmelerin kendileri de ihtiyaç duymaktadır (Daştan, 2008: 36).

Yukarıdaki bilgilere göre globalleşen dünyamızda işletmeler için büyük yatırımlar ve hareketlenmeler meydana gelmektedir. Bunun yanında hızla gelişen teknoloji ile birlikte sosyal ve ekonomik yapımızda da farklılıklar oluşmaktadır. Artık daha güvenilir daha kaliteli, marka adını verdiğimiz ürünlere yönelmekteyiz. Bu durum firmalar arasındaki rekabeti arttırmıştır. Rekabetin artması, işletmeyle ilgili kararların alınmasında çok büyük önem arz etmektedir. Diğer kişiler de bu bilgilere ulaşmayı istemektedirler.

1.2.4. Muhasebe Eğitiminin Amacı

Globalleşen dünyamızda, teknolojik gelişmeler ile birlikte bilgiye ulaşım kolaylaşmıştır. Bilgi sistemi olan muhasebe; parasal nitelikteki işlemleri ilgili kişi ve kurumlara aktaran, finansal verileri daha tertibatlı hale getiren insan, süreç ve araç gereç gibi kaynakların bütünüdür (Bodner ve Hopwood, 1993: 2).

Muhasebe eğitiminin amacı, muhasebede esas alınan kavram ve ilkeleri öğrenciye aktararak; öğrencilerin bilgilenmesi, bu bilgilerin ölçülmesi ve analiz edilerek karar aşamasında faydalanılmasının sağlanmasıdır (Zaif, 2004: 55).

Ders programları yapılırken muhasebe eğitim hedefleri doğrultusunda diğer disiplinlere (ekonomi, hukuk, maliye, işletme, matematik, Türk dili ve edebiyatı, müzik ve tiyatro... vb.) de muhasebe disiplini kadar yer verilmelidir. Müfredat bu duruma

uygun düzenlenmezse muhasebeciler çalıştıkları iş yerlerinde sorunlara uygun çözümler bulmada yetersiz kalabilirler. Böyle bir sıkıntı olduğunda şirketler açığı başka alanlarla (finans, mühendislik... vb.) dolduracaklardır (Ainsworth, 2001: 280).

Muhasebe eğitimi, öncelikli olarak muhasebeyi seven, ilgi duyan, mali konulara hakim, analiz yeteneği yüksek, karar almada başarılı insanlar yetiştirmektir. Bunun için muhasebenin en temelinden işe başlanmalıdır. Temel kavramlar ve ilkelerin ne olduğu tam olarak öğretilmelidir. Daha sonra öğrencilere teorik bilgiler öğretilip, uygulamaya aşamaları ile desteklenmelidirler. Yalnızca bilgi de yeterli değildir, aynı zamanda meslek ahlakına uygun davranan, kanunlarda belirtilen hükümlere uyan bireyler yetiştirilmesi de amaçlanmaktadır.

1.2.5. Muhasebe Eğitiminin Nitelikleri

İlk olarak işletme sahibinin varlıklarında ortaya çıkan değişimi hesaplamaya yönelik sayısal yapısı ile öne çıkan muhasebe, işletme ile ilgili kişilerin ve bunların beklentilerinin artmasıyla zaman içerisinde sosyal ve analitik bir yapı oluşmuştur. Muhasebe sistemindeki bu gelişmeler, muhasebe eğitiminin de artan ihtiyaçlaracevap verebilecek duruma gelmesini sağlamıştır. Muhasebe eğitiminde hem sayısal hem de sosyal bilimlerde uygulanması gereken eğitim yöntem ve araçlarından yararlanılması gerekli hale gelmiştir (Daştan, 2008: 38).

Muhasebede hem teorik hem pratik bilgilere yer verilmektedir. Teorik bilgiler muhasebenin ana ögesidir. Muhasebenin temel kavramları, muhasebede kullanılan hesaplar ve bu hesaplarla işlem yaparken hangi hesabın nasıl kullanılacağı, hesaplama yapma yeteneği, rakamlarla arasının iyi olması, muhasebenin yetki ve sorumluluklarını bilmesi ve muhasebenin etik yapısını bilmesi gerekmektedir. Muhasebe aynı zamanda diğer dersleri de kapsadığı için matematik, ekonomi, insan ilişkileri ve davranış bilimleri gibi dersleri de öğrenmek faydalı olacaktır.

Pratikte ise bu öğrenilen bilgileri kolayca uygulayabilmelidir. Bunun için öğrenciler, bilgisayarlı muhasebe dersinde bu bilgileri kullanma imkanına sahiptirler. Teknolojinin gelişim göstermesi ile yeni ve farklı muhasebe programlarının piyasaya çıkması, farklı işletmelerin farklı muhasebe programlarını kullanmaları, bu programların kullanılmasını ve öğrencilere öğretilmesini gerekliliğini doğurmuştur.

1.2.6. Muhasebe Eğitiminde Kullanılan Öğretim-Öğrenim Yöntemleri

Öğretim yöntemi; sınıf ortamında, öğreticinin derse yönelik amacını ve görevini en iyi şekilde yerine getirmesi için takip edeceği mantıklı yol olarak tanımlanabilir (Okutan, 1997: 58).

Bilginin öğreticiden öğrenciye fazla bir çaba sarf edilmeden not tutma, anlatım gibi yöntemlerle aktarılması şeklinde ifade edilen geleneksel öğretim yöntemlerinde ders içeriği, kullanılan araç-gereç ve başarı tespit teknikleri öğretici tarafından belirlenip, ders öğreticinin konuyu anlatmasıyla öğrencelere iletilmektedir. Buna karşı öğrencinin merkezde olduğu ve yaptıklarını düşünerek yapabilecek şekilde yetiştiği çağdaş öğretim yöntemleri ise öğrencilerin aktif konumda olmaları üzerinde yoğunlaşmaktadır (Mugan-Akman, 2004: 20).

Sunuş yoluyla öğretme yöntemi, az zamanda çok bilgi kazandırma özelliğinde olması, anlayarak öğrenmeyi gerçekleştirilmesi, öğrenciler için yeni olan kavram ve ilkelerin öğrenilmesinde kullanılması yöntemin olumlu yönü; öğrencinin fiziki ve düşünsel olarak pasif durumda olması, öğrencinin zihnen aktif hale getirilmesinin bazen güç olması ise olumsuz yönü olarak belirtilebilir (Daştan, 2008: 50).

Buluş yoluyla öğrenme yöntemi, öğrencilerin aktif olarak yer aldığı, öğretmenin yol gösterici olduğu ve bilgilerin, öğrencilerde merak uyandıran bir konunun ya da fikrin tartışılıp bir sonuca varılması ile ortaya çıkan bir yaklaşım şeklidir. Bu yöntemde, merak uyandırıp, problemin öğrenci tarafından çözülmesi istenir ve öğrencinin kendi öğrenmelerini gerçekleştirmeleri sağlanır (Sağır, 2002: 81).

Soru-cevap yöntemi, öğretici, aktif eğitim sistemini yerine getirmek ve öğrencinin öğrenme sürecini denetleyebilmek için soru sormak ve soru sorulmasına izin vermek durumundadır. Bu yöntemin çoğu zaman kullanılmasının muhasebe eğitimine faydaları şöyle sıralanabilir (Ün Açıköz, 1998: 294) ;

- Öğrenci yeteneklerini tanıma ve bilme,
- Öğrencinin hazırbulunuşluluğunu değerlendirme,
- Hedeflere ulaşmayı sağlama,
- İlgi çekici olma,
- Öğrenci katılımını sağlama,
- Eski öğrenmeleri gözden geçirme,

- Herhangi bir konuda tartışma başlatma,
- Yaratıcı düşünmeyi destekleme,
- Öğrencilerin katkısını sağlama.

Bu teknikte hem öğretmen hem öğrenci aktif durumdadır. Sürecin önemli kısmı öğretmene aittir. Öğretmenin sınıf ortamında sorulacak soruları önceden hazırlaması, öğrencilerin bilgi düzeylerini tüm bu süreçte dikkate alması, düşündürücü nitelikte olması, öğrencide heyecan uyandırması ve dikkatini derse çekme bakımından muhasebe derslerinde kullanılacak bir yöntemdir.

Tartışma yöntemi, öğretmen tarafından belirlenen bir konunun ya da fikrin öğrencilerin kendi aralarında konuşarak, tartışarak sorunun çözümüne yardımcı olmak için sundukları görüşlerdir (<https://dergipark.org.tr>).

Yöntemin muhasebe derslerinde farklı konular açısından uygulanabilirliği mümkündür. Stok değerlendirme yöntemlerinin hangisinin işletme için faydalı olabileceği, amortisman ayırma yöntemlerinden hangisinin seçilmesi gerektiği veya bir işletme kurma aşamasında olan kişiye gerçek kişi-tüzel kişi işletme kurmasının çeşitli açılardan yarar ve sakıncalarının belirleyerek, ilgili kişiye söylenecek telkinlerin sebepleri, yöntemin muhasebe derslerinde kısmen de olsa uygulandığını göstermektedir. Fakat sınıfların fiziki ortamları ve derslerdeki öğrenci sayıları yöntemin dezavantajlarını oluşturmaktadır (Daştan, 2008: 48).

Birlikte öğrenme yöntemi, muhasebe eğitiminde istenen amacı elde etmek için öğrencilerin daha etkili öğrenmelerini gerçekleştirecek yöntemlerin kullanılması istenmektedir (Gençoğlu, 2007: 51).

Bu yöntemin faydası grupla çalışabilme, fikir alışverişinde bulunma, her öğrencinin fikirlerini paylaşabilmesi, birbirine karşı hoşgörü duygularının gelişimini, tecrübeli olanlarından bilgilerinden faydalanmalarını sağlar. Muhasebe derslerinde de uygulanabilirliği güzel yöntemlerden biridir. Konulara ve derse olan ilgiye, bakış açısına, güdülenmeye de yardımcı olacaktır.

Gösterip yaptırma yöntemi, bir olgu ya da olayın ortaya çıkış metodunu öğrencilere gösterip, öğrencilerden benzer bir işlem yapmalarını istemeye yönelik bir yöntemdir. Araştırma yoluyla öğrenme yaklaşımı içinde yer alan bu yöntemde öğrencilerin bilgilere kendi çabaları ile ulaşmaları ve bunları yeteneğe dönüştürmeleri

esastır (<https://dergipark.org.tr>).

Bu yöntemde öğrenciler aktif olarak öğrenirler. İşlenecek konunun detaylarını, neler yapmaları gerektiğini, öğrendiklerini uygulamaya nasıl döneceklerini yaşayarak öğrenirler. Bu yöntemin avantajı öğrenilen bilgilerin akılda kalıcı olması ve uzun süreli bellekte yer edebilmesidir.

Araştırma yöntemi, öğrencilerin istenen bilgileri araştırıp incelemesine dayalı bir yaklaşım türü olarak bilinir (<https://dergipark.org.tr>).

Bu yöntemde öğretmen pasif öğrenci ise aktif durumdadır. Yani öğretmen öğrenciye görev ve sorumluluk verir. Kendi araştırma ve çabasının olmasını ister. Kalıcı öğrenmelerin oluşmasını sağlayan yöntemlerden biri de budur. Muhasebe derslerinde kullanılmasında faydalı olacaktır. Çünkü öğrenci kendi aradığı ve araştırdığı bilgilerin önemli olduğunu hissedecek, motivasyonu yükselecek doğal olarak bu durum öğrencinin ilgi ve isteği üzerinde etkili olacaktır.

1.2.7. Ortaöğretim Kurumlarında Muhasebe Eğitimi

Ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimde, mesleki eğitim veren mesleki ve teknik anadolu lisesi, çok programlı anadolu lisesi ve mesleki açık öğretim liselerinde yer verilen eğitim ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

1.2.7.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri (MTAL)

Ülkelerin ilerlemesini sağlayan faktörler doğal kaynaklar ve insan gücüdür. Ayrıca para ve bu parayı yöneten girişimci de eklenebilir. Doğal kaynakların istenilen düzeyde kullanılması ülkenin gelişmişliği için çok önemlidir. Bunun için yetişmiş insan gücüne ihtiyaç vardır. Bu, ancak eğitim ile başarılabilir. Meslek eğitimi burada devreye girer.

Mesleki eğitim, toplumdaki bireylerin meslek sahibi olmalarını hedefleyen ve yeteneklerinin gelişmesini destekler.

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Türk Milli Eğitiminin genel hedeflerini ve ana ilkelerini baz alarak; öğrencilere ortaöğretim düzeyinde genel kültür dersleri vermek ve mesleki alanda ülkenin iktisadi, sosyal ve kültürel alanlarda ilerlemesini sağlamaktır. Öğrencilere ilgi ve yetenekleri doğrultusunda iş yaşamına, üniversiteye ve en önemlisi yaşama hazırlamaktır.

Ayrıca teorik bilginin yanında uygulamalı eğitimler verilerek yenilik ve gelişime açık bireyler, iletişimi güçlü, yaratıcı, alanında kendini yetiştirmiş bireyler kazandırılması hedeflenmektedir (<https://www.meb.gov.tr>).

Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, iktisat ve ticaret eğitiminin sistemli ve düzenli biçimde yerine getirildiği, ilköğretim sonrası öğrenim süresi 4 yıl olan ve gün geçtikçe önemini artan meslek lisesidir. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde, çoğunlukla muhasebe ve finansman alanı dahilinde muhasebe eğitimi verilmektedir (Sakallı, 2019: 125).

Ülkemizde 2005-2006 eğitim öğretim yılından itibaren, meslek liselerinin istikbali için mühim bir fırsat oluşturan Avrupa Birliği destekli Mesleki ve Teknik Eğitim Sisteminin Güçlendirme Projesi (MEGEP) uygulanmaktadır. Projenin hedefi; modüler bir sistem meydana getirerek süratli değişikliklere uyum sağlayabilen, devrin icap ettiği nitelikleri bünyesinde taşıyan, meslek elemanları yetiştirmeye elverişli bir sistem inşa etmektir. Proje kapsamında Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinin öğrenim süresi kademeli şekilde 4 yıla çıkarılmıştır (Akbulut vd., 2018: 77).

Meslek liseleri geçmişten günümüze her zaman talep gören okul türlerinden biri olmuştur. Ailelerin, öğrencilerin, sektör temsilcilerinin istek ve talepleri bu yöndedir. Alanında yetişmiş, gerek teorik gerek pratik bilgiye sahip öğrenciler mezun etmeyi hedeflemektedirler. Kalifiye ya da ara eleman olarak tabir edilen bu kişilere sektörde her zaman ihtiyaç duyulmaktadır. Mesleki yeterliliği olan, alanında yeterli bilgi ve donanıma sahip meslek elemanları yetiştirilmesi ülkemiz açısından büyük önem taşımaktadır.

1.2.7.2. Çok Programlı Anadolu Liseleri (ÇPAL)

Nüfusun yeterli olmadığı ve ayrı olan yerleşim yerleri için Milli Eğitim Bakanlığınca uygun görülen yerlerde, ortaöğretimin, genel, mesleki ve teknik öğretim programlarını bir idare altında sürdüren çok programlı liseler kurulması sağlanabilir.

2014-2015 eğitim öğretim yılı itibariyle Çok Programlı Liseler (ÇPL) 'in ismi Çok Programlı Anadolu Lisesi (ÇPAL) şeklinde değiştirilmiştir.

Çok Programlı Anadolu Liseleri, il ve ilçe merkezleri ve de genellikle dağınık yerleşimi sahip bölgelerimizde ihtiyaç doğrultusunda, sektörün ihtiyaç duyduğu

alanlarda yetişmiş öğrenciler kazandırmayı hedefleyen eğitim kurumlarıdır. Bu liselerdeki öğrenciler hem meslek alanı tercihi yapabilmekte hem de anadolu programından mezun olabilmektedirler (<http://www.mevzuat.gov.tr>).

1.2.7.3. Mesleki Açık Öğretim Liseleri (MAÖL)

İlköğrenimini bitiren, fakat ortaöğretime devam edemeyen ya da ayrılan öğrencilere değişik alanlarda öğrenim görme imkanı sunmak için açık öğretim liseleri oluşturulmuştur. Mesleki Açık Öğretim Lisesi, program olarak 1995 yılında uzaktan öğretim teknolojilerine yüz yüze eğitimi de ekleyerek Açık Öğretim Lisesi bünyesinde 02.02.2006 tarihine kadar hizmet vermiştir.

2.02.2006 tarih ve 1461 sayılı Bakanlık makamının onayı ile Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü çatısı altında "MESLEKİ AÇIK ÖĞRETİM LİSESİ"nin kurulduğu bilinmektedir.

Mesleki Açık Öğretim Lisesinde derslerinbazıları uzaktan eğitim aracılığıyla, bazıları da yüz yüze eğitim aracılığıyla yapılmaktadır. İlk kez kayıt yaptıran ve kaydını yenileyen tüm öğrenciler, dönemlerine uygun olarak ortak bir kaç alan ve seçmeli derslerden Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tespit edilmiş olan yöntem ve esaslara göre belirli tarihlerde bakanlıkça; yüz yüze eğitim ile gördükleri alan/dal derslerinden ise eğitimi gördükleri okul/kurum müdürlükleri tarafından sınav yapılmaktadırlar. Örgün eğitim dışına çıkarılmış ya da meslek eğitimine devam etmemiş, gerekli eğitim ve belgeleri almaya ihtiyacı olan kişilerin taleplerini karşılayan kurumlardır. Bu liselerde uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim olmak üzere iki şekilde ders verilmektedir. Bu da belgeye ihtiyacı olan kişilere kolaylık ve imkan sağlamaktadır. (<https://maol.meb.gov.tr>).

1.2.8. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Verilen Muhasebe Eğitimi Programları

Mesleki ve teknik anadolu liselerinde genel kültür dersleri ile birlikte mesleki eğitimin yoğun olduğu bir eğitim programı verilmektedir.

1.2.8.1. Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Kullanılan Ders Modülleri

Muhasebe ve finansman alanında okutulan temel dersler ve içerikleri hakkında bilgiler aşağıda yer almaktadır.

1.2.8.1.1. Temel Muhasebe

Ticari defter ve belgeleri Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Vergi Usul Kanunu (VUK)' na göre temin edip onaylatarak kullanıma hazır hale getirebilecek ve işletme evrakını dosyalayarak takip edebilmesine olanak sağlar (MEB, 2012: 4).

Diğer bir modülde ise Vergi mevzuatına göre bir işletmenin vergi dairesi ile olan işlemlerini ve belediye mevzuatlarına göre iş yeri açan işletmelerin belediyeye karşı sorumluluklarını yerine getirebileceklerdir.

Belediye işlemleri modülünde ise iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alma, hafta sonu tatil ve çalışma ruhsatı alma, ilen ve reklam vergi levhası alma, emlak vergisi ödeme, çevre ve temizlik vergisi konuları ele alınmaktadır (MEB, 2012: 49).

Diğer kurum işlemlerinde ise tacirin ticaret sicili, mesleki kuruluşlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına karşı sorumlulukları ile ilgili bilgiler ele alınacaktır (MEB, 2012: 107).

Sosyal güvenlik modülünde ise Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) mevzuatlarına göre işletmenin 4/1-a ,4/1-b ve 4/1-c işlemlerini yapabilmesi ve belgelerini düzenleyebilmesi konuları yer almaktadır (MEB, 2012: 152).

Fatura ve fatura yerine geçen belgelerde ise muhasebe ve finansman hizmetleri alanında perakende satış belgeleri, fatura ve fatura yerine geçen belgelerin özellikleriyle bu belgelerin düzenlenmesine ait kuralların yer aldığı modüldür (MEB, 2012: 253).

Kıymetli evraklar modülünde ise muhasebe ve finansman alanında peşin olmayan alışverişlerde kullanılan bono, poliçe ve çek gibi ödeme araçlarıyla yatırım aracı olarak menkul kıymetlerin tanınmasına olanak sağlanmaktadır (MEB, 2012: 334).

İşletme defteri modülünde II sınıf tacirlerin tutmak zorunda olduğu işletme defteri kayıtlarını, gider gelir sayfasına işlemeyi ve hesap özeti çıkarmayı öğreten bilgiler yer almaktadır (MEB, 2012: 397).

Beyannameler modülünde muhasebe ve finansman alanında VUK' a göre gerekli beyannameleri düzenleyeme yeterliliğini kazandıracak bilgiler yer almaktadır (MEB, 2012: 438).

Serbest meslek kazanç modülünde ise serbest meslek erbabını tutmak zorunda

olduğu serbest meslek kazanç defterinin tutulmasıyla ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2012: 577).

1.2.8.1.2. Mesleki Matematik

Mesleki aritmetik modülünde, mesleki işlemlerin hızlı, pratik ve doğru bir şekilde yapılmasıyla ilgili kolay hesaplama teknikleri, yüzde ve binde hesaplamaları, oran ve orantı hesaplamaları, istatistik hesaplamaları ile ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 3).

Mesleki hesaplamalar modülünde, maliyet ve satış hesaplamaları, faiz hesaplamaları, iskonto hesaplamaları ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 58).

1.2.8.1.3. Ofis programları

Kelime işlemci modülünde, kelime işlemci programının kullanımı, belge oluşturma ve düzenleme ile ilgili işlemler yer almaktadır (MEB, 2011: 6).

Elektronik tablolama modülünde ise elektronik tablolama yazılımı ile ilgili hesaplama ve tablolama yapabilme becerilerinin kazandırılmasını sağlayan bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 129).

Sunu hazırlama modülünde sunu hazırlama yazılımı ile sunular hazırlamasını sağlayacak bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 233).

1.2.8.1.4. Standart Türk Klavyesi (STK)

F Klavye 1 ve F Klavye 2 modülünde, öğrenciye duruş oturuş tekniklerine uygun olarak klavyede temel sıra harf ve yardımcı tuşları doğru kullanma ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 3-75).

Yazı yazma modülünde ise klavyede harf ve tuşları doğru kullanma, klavyede noktalama işaretlerini doğru kullanma, verilen metni süresinde yazım ve dilbilgisi kurallarına uygun şekilde yazma ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2012: 131).

1.2.8.1.5. Muhasebe 2

Bilanço modülünde, muhasebenin ve muhasebeciliğın temel ilkeleri, işletmeye uygun hesap planı oluşturma, açılış ve kapanış bilançosu düzenleme ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 3).

Varlık hesapları modülünde, tek düzen muhasebe sistemine uygun olarak

yevmiye defterini tanıyarak dönen ve duran varlıklara ilişkin yevmiye defterine kaydetme ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: ii).

Kaynak hesapları modülünde, muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak kısa vadeli yabancı kaynaklar, uzun vadeli yabancı kaynaklar, öz kaynaklar ve nazım hesapları kaydetme ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: iii).

Büyük defter ve mizan modülünde, muhasebenin temel ilkelerine uygun olarak büyük defter ve mizan düzenleme ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 2).

Gelir tablosu modülünde, gelir gider kavramını ayırt etme, gelir tablosu düzenleyerek tablonun kontrolünü yapma ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 2).

Muhasebe uygulaması modülünde, tek düzen muhasebe uygulamasına uygun olarak muhasebe uygulamasını yapma ile ilgili bilgiler yer almaktadır. (MEB, 2012: ii)

1.2.8.1.6. Bilgisayarlı Muhasebe

Kurulum ve genel tanımlamalar modülünde, paket programın kurulum ve genel ayarları, paket program sistem yönetimi işlemleri ve paket programın kısa yolları ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 4).

Stok ve cari modülünde, stok ile ilgili işlemler ve cari işlemler ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 65).

Kasa, banka, çek senet modülünde, kasa ile ilgili tüm işlemleri, banka ve çek senet modülünde liste ve raporlar almayı ve saha tanımları yapma ile ilgili bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 147).

Sipariş, irsaliye ve fatura modülünde, sipariş ile ilgili tüm işlemler, irsaliye ve fatura ile ilgili işlemler ve liste ve raporlar olarak saha tanımları yapabileceğimiz bilgiler yer almaktadır (MEB, 2011: 198).

Muhasebe ve bordro modülünde, muhasebe ile ilgili tüm işlemleri ve bordro ile ilgili tüm işlemler yer almaktadır (MEB, 2011: 282).

İşletme defteri ve yedekleme işlemleri modülünde, işletme defteri ile ilgili monografi uygulamalarının ve yedekleme işlemlerinin yer aldığı modüldür (MEB, 2011: 350).

1.2.9. Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları

Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Kurulu tarafından 2005 yılından başlanarak 2008 yılının bitimine kadar yayımlanmıştır ve yürürlüğe konmuştur. İlk olarak taslak halinde hazırlanan standartlar, gerekli çalışmalar bitince tamamlanmıştır. 8 tane standart 2015 yılı ile beraber uygulamaya konmuştur. İlk 4 tanesi meslek mensubu olacak kişilerin eğitimi ile ilgili iken, 5-6-7. Standartlar eğitim sonrası için oluşturulmuş standartlardır. Sonuncu standart ise denetim ile ilgili olarak hazırlanmıştır (Türker vd., 2016: 51).

1.2.9.1. Muhasebe Mesleği Eğitim Programına Giriş Kuralları

Bu standardın temeli, yüksek kaliteli standartlar oluşturmak ve devamlılığını sağlamak üzere kamuya fayda sağlayan muhasebe mesleği eğitim programlarına giriş kurallarını tarafsız ve uygun olarak oluşturmaktır (Çavunt, 2016: 28).

1.2.9.2. Teknik Yeterlilik

Bu standardın amacı, alanında uzman olarak muhasebecilik mesleğini yapmak isteyen meslek adaylarının öğrenmesi gereken bilgileri ve teknik detayları açıklamaktır (Can ve Demirci, 2016: 321).

1.2.9.3. Mesleki Beceriler

Bu standart ile hedeflenen, muhasebe meslek mensubu adaylarının sahip olduğu yetenekleri geliştirmek ve mesleki açıdan ilerlemelerine olanak sağlamaktır. Meslek mensubu adaylarından beklenen sadece meslekle ilgili bilgi sahibi olmaları değil, bunun yanında çözümlene yapabilme, karar verebilme, yorum yapabilme, rakamlar ve gerçekleşen işlemler arasında ilişki kurabilme gibi mesleki becerilere de sahip olmalarıdır (Zaif ve Ayanoglu, 2007: 121-122).

1.2.9.4. Mesleki Değerler, Etik ve Tutumlar

Bu standardın amacı, muhasebe meslek mensubu adaylarının meslekle ilgili işlemleri yaparken uymaları gereken profesyonel değerler, etik ve tutumları açıklamaktır (Can ve Demirci, 2016: 321).

1.2.9.5. Staj

Bu standartla hedeflenen, muhasebe meslek mensubu adaylarının, meslek

mensubu olarak görevlerini ifa edebilmeleri için gereken yeterli staj deneyimini tamamlamalarını sağlamaktır (Çavunt, 2016: 39).

1.2.9.6. Mesleki Yeterliliğin Değerlendirilmesi

Bu standardın amacı, muhasebe meslek mensup adaylarının, muhasebe mesleğinde fiili olarak çalışabilmeleri için uygun mesleki yeterlilik seviyesine ulaşım ulaşmadıklarını değerlendirmektir (Çavunt, 2016: 40).

1.2.9.7. Sürekli Mesleki Gelişim

Bu standardın amacı, muhasebe meslek mensuplarının mesleki yeterliliğini koruma altına alması, müşteriler, işverenler ve diğer paydaşlara yönelik kaliteli hizmet sunulması ile meslek mensuplarına olan kamu güvenini kuvvetlendirmektir (Sarı Özgün, 2018: 56).

1.2.9.8. Profesyonel Denetçiler İçin Gerekli Yeterlilik Şartları

Bu standartta, denetçide bulunması gereken kabiliyetler ve denetçinin yeterliliği hususundaki şartları içermektedir (Can ve Demirci, 2016: 321).

Uluslararası eğitim standartları, özel sektörde çalışan denetçiler de dahil tüm denetim uzmanları ve denetçiler için yeterlilik konusundaki hususları belirlemiştir (Çavunt, 2016: 45).

1.2.10. Muhasebe Mesleği Hakkındaki Bilgiler

Geçmişten günümüze muhasebe mesleği her zaman hayatın ve iş yaşamının bir parçası olmuştur. Bu mesleğin önemi, özellikleri ile ilgili bilgilere yer verilecektir.

1.2.10.1. Muhasebe Mesleğinin Önemi

Muhasebe mesleği parasal işlemleri ele aldığı için hem toplum hem de şirketler açısından önem arz etmektedir (Ertaş, 2011: 155).

Paranın icat edilmesi ile birlikte muhasebe insan hayatının, iş yaşamının bir parçası haline gelmiştir. Muhasebenin meslek haline gelmesi, parasal işlemlerle ilgili yapılan işlemlerde düzeni sağlamıştır. Yapılan işlemlerin tarih sırasına göre kayıt edilmesi, işlemlerin hesaplarda ayrıntılı şekilde takibi, elde edilen bilgilerin tablolar halinde özetlenmesi ve meslek mensubu olan profesyonel kişilerce yorumlanıp analiz edilmesi, geçerli ve güvenilir bilgiye ulaşımı kolaylaştırması muhasebe mesleğinin

önemini ortaya çıkarmıştır.

1.2.10.2. Muhasebe Mesleğinin Özellikleri

Muhasebe mesleğinde yapılan işlemler ve karşılaşılan sıkıntılar muhasebe mesleğinin özelliklerini ortaya çıkarmaktadır (Ertaş, 2011: 157).

Geçmişten günümüze muhasebenin gelişim sürecine baktığımızda bir çok farklılıklar meydana gelmiştir. Özellikle teknoloji dünyasında yaşanan ileri düzey ve yapılacak işlemleri kolaylaştırıcı etmenler hemen göze çarpmaktadır. Bu durumun muhasebe mesleğine etkisi ve katkısını şu şekilde açıklayabiliriz. Bilgisayar kullanımının yaygınlaşması ile muhasebenin bilgisayar ortamına taşınması, evrak işlerinde daha az vakit kaybederek bilgiye hızlı ulaşmayı sağlamış, bunun yanı sıra analiz ve yorum yeteneğinin daha ön planda tutulmasını sağlamıştır. Bilgisayar kullanımının artması günümüz gençlerinin mesleğe yönelmesini de sağlamıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE MUHASEBE STANDARTLARININ MESLEKİ EĞİTİMDEKİ YERİ

2.1. Türkiye Muhasebe Standartlarının Gelişimi

Türkiye de muhasebe ile ilgili çalışmalara bakıldığında, mali ve siyasi gelişmeler doğrultusunda birtakım çalışmalar yapıldığı gözlenmektedir. Muhasebenin gelişimi genel olarak kamu sektörü sayesinde ilerleme sağlamıştır. Muhasebe ile ilgili çalışmalara bakıldığında ilk olarak Fransız, ardından Alman, son olarak da Amerikan muhasebe sisteminden etkilenmiştir (Kocamaz, 2012: 110).

Türkiye de muhasebe standartlarının oluşturulması sürecinde bir çok kurum ve kuruluş çeşitli çalışmalar yapmışlardır. Bu kuruluşlar; İktisadi Devlet Teşekkülleri Yeniden Düzenleme Komisyonu, Sermaye Piyasası Kurulu, Türk Standartları Enstitüsü, Türkiye Bankalar Birliği ve Maliye Bakanlığı çatısında kurulmuş ilgili kuruluşlardır. 1989 yılında, 3568 sayılı kanun ile muhasebe mesleği özel bir statüye kavuşmuş ve muhasebe mesleğinin en üst kurumu olan, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği (TÜRMOB), muhasebe kurallarının belirlenmesi için Maliye Bakanlığı ile birtakım çalışmalar başlatmıştır. 1994 yılında TÜRMOB tarafından “Türkiye Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu” (TMUDESK) kurulmuştur. Kurulun amacı, ülkede faaliyet gösteren şirketlerin ve diğer kuruluşların ekonomik tablolarının düzenlenmesini baz almak, muhasebe ilkelerinde tek düzeni oluşturmaktır (Yılmaz, 2007 : 142).

Ülkemizde muhasebe standartlarının oluşturulması için TÜRMOB tarafından TMUDESK oluşturulmuştur. TMUDESK, uluslararası muhasebe standartlarının ülkemize uyum sağlayabilmesi için 19 Türkiye Muhasebe Standardı oluşturmuştur. Oluşturulan bu standartlar kanuni bir düzenlemeye tabi olmadığından geçerlilik kazanamamıştır (Gençoğlu, 2007: 5).

TMUDESK’ in oluşturduğu standartlarla şunlar hedeflenmiştir (Başpınar, 2004: 43-44) :

- Finansal tabloların oluşturulması ve sunumunda baz alınacak muhasebe

standartlarını geliştirmek, yayınlamak ve bu standartların ülkenin her yerinde kabul görmesini, uygulanmasını sağlamak,

- Türkiye Muhasebe Standartlarının, Uluslararası Muhasebe Standartları ile bütünlük oluşturmasını sağlamak,
- Türkiye'nin mali durumu ve ihtiyaçlarını baz almak,
- Finansal tabloların oluşturulması ve sunumuna ilişkin mevzuat ile muhasebe standartları ve yöntemlerinin bütünlük kazanmasını sağlamak,
- Türkiye'de muhasebe işlemlerinde kabul görmüş muhasebe kavram ve terimlerinden, muhasebe standartlarının revize edilmesini sağlamak.

TMUDESK' in yasa ile desteklenmemesi neticesinde 18.12.1999 tarihinde Sermaye Piyasası Kanunu' na eklenen bir madde ile idari ve ekonomik bağımsızlığı olan Başbakanlığa bağlı olarak Muhasebe Standartları Kurulu kurulmuştur. Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu, mali tabloların sunumunda güven veren, ihtiyacı karşılayan, doğru karşılaştırma olanağı sağlayan ulusal muhasebe ilkelerinin özümsemesini ve revize edilmesini sağlayacak muhasebe standartlarını belirlemek ve yayınlamak için oluşturulmuş ve 2002 senesinde faaliyete başlamıştır. Muhasebe uygulamalarında birlikteliği sağlamak ana hedefidir. Kurul TMUDESK' in yayınladığı Türkiye Muhasebe Standartlarını taslak metin halinde kabul etmiştir. 2004 senesinde ise Uluslararası muhasebe standartlarında meydana gelen değişimleri de baz alarak yeni çevrilen metinleri kamuoyuna servis etmiştir. Ülkemizde kamu ve özel sektördeki bilanço esasına uygun olarak defter tutan şirketler için 2005 Ocak ayından beri Resmi Gazete' de yayınlanıp, 2007 den sonra uygulamada zorunluluk getirilmiştir (Gençoğlu, 2007: 5-6).

Günümüzde Avrupa Birliği'nin 2005 yılından bu yana Türkiye Muhasebe Standartları olarak Uluslararası Muhasebe Standartlarını ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını sahiplendiği ve AB' ye üye olma aşamasında ilerleyen Türkiye'nin de bu karara uyumunun bir gereklilik haline geldiği ve Türkiye Muhasebe Standartları'nın giderek önem kazandığı söylenebilir (Ertaş, 2011:111).

Türkiye' de 02.11.2011 tarih ve 660 sayılı Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumunun Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) kurulmuştur (Sağlar ve Yüce, 2015: 47).

Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu' nun ana amacı, yatırım yapan kişilerin menfaatlerini korumak ve denetim raporlarının tarafsız, güvenilir olarak hazırlayıp kamu menfaatlerini gözeterek geçerli, karşılaştırılabilir finansal bilgileri sunmaktır. Bunun için borsada işlem gören şirketler, bankalar ile sigorta şirketleri gibi büyük ölçekli işletmeleri izlemek ve denetim kontrolünü yapmak amacıyla kurulmuştur.

Kamu Gözetimi, Muhasebe Ve Denetim Standartları Kurumu' nun Görevleri (<http://www.kgk.gov.tr>) :

- Bağımsız denetçiler ile bağımsız denetim kuruluşlarının görevlendirmesini yapmak,
- Bağımsız denetim ile ilgili kamu gözetimi yapmak ve bağımsız denetimde güven, kalite ve pratikte birlikteliği oluşturmak,
- Uluslararası Muhasebe Standartları ile uyumlu Türkiye Muhasebe Standartlarını meydana getirmek ve yayımlanmasını sağlamak,
- Uluslararası Denetim Standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarını meydana getirmek ve yayımlanmasını sağlamak.

2.1.1. Muhasebede Standartlaşmayı Gerektiren Faktörler

Muhasebe; işletmenin varlıkları ve kaynakları üzerinde değişme meydana getiren parasal ve ticari nitelikteki işlemlerin kayıt edilmesi, gruplandırılması, raporlanması, incelenmesi ve yorumlanmasıdır. Muhasebe bilgiyi oluşturarak bu bilgileri ilgili kişi ve kurumlara sunan bir bilgi sistemidir. Muhasebe bilgileri, işletme sahip ve ortaklarıkadarişletme dışındaki kişi ve kuruluşlar açısından da önem taşımaktadır (Çetiner, 2006: 7).

Kişi ve kurumların işletme ile ilgili bilgi ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla işletmenin yaptığı kayıtlar, çeşitli analizler, sınıflandırmalar, özetler ve yorumlamalar ülkelerde daha farklı yöntem ve metotlarla yapılyordu. Ülkeler muhasebe ve finans ile ilgili bilgileri kendi işine yarayacak, ihtiyacını karşılayacak yöntemleri uygulamaktaydı. Diğer ülkelerle ortak kullanılan bir sistem olmadığı için bu durum bir sorun oluşturmuyordu.Küreselleşmenin etkisi ortak bir çerçevenin oluşturulmasını gerekli kılmaya başladı. Bu durum diğer ülke ve şirketleri de etkilemekteydi.

Küreselleşme ile birlikte finansal piyasaların dünyayı etkisi altına alması, çok uluslu şirketlerin oluşmasına, uluslararası bağımsız denetim kuruluşlarının evrensel piyasalardaki etkinliği ve rekabeti, farklı ülkelerin mali birlik oluşturma sebepleri, uluslararası alanda muhasebe kayıtlarında belirlenen usulsüzlüklere ilişkin meydana gelen küresel skandallar, muhasebe uygulamalarının güncelleştirilmesini ve uluslararası ortak bir muhasebe dili oluşturulmasını gerekli hale getirmiştir. Bu durumda Türkiye Muhasebe Standartlarının uyumlu hale getirilmesi ve küreselleşmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır (Aksoy, 2005: 182-183).

Büyük yatırımcıların yatırım kararlarını kendi ülkesi ya da başka herhangi bir ülkede alabilmesi için ilgili bilgilere ulaşması gerekir. Yatırımcı doğru, şeffaf ve güvenilir bilgiler sonucunda karar alacaktır. Ülkeler arasındaki bu belirsiz durumun aşılması için ortak bir sistemin kurulması, herkes tarafından değerlendirilebilecek ve karşılaştırılabilecek bilgiye ulaşılması yatırımcıların yararına olacaktır. Bu nedenle birlikteliği sağlamak için muhasebede standartlaşmanın olması gerekmektedir.

2.1.2. Muhasebede Standartlaşmanın Faydaları

Çeşitli ekonomik raporlama ilkeleri, kuralları ve uygulamaları ile yaşanmış olan ulusal ve uluslararası seviyedeki sorunlara çözüm sunabilmek için ilk olarak ulusal düzeyde muhasebe alanında standartlaşma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Sonrasında ise küreselleşme eğilimleri kapsamında işletmelerin yeni ekonomik faaliyetlerde bulunması, yeni fırsatlarla karşılaşmaları ve işletmelerin uluslararası özellik ve önem kazanmaları muhasebe alanında uluslararası seviyede de standartlaşmayı gerekli hale getirmiştir.

Ortak bir şekilde muhasebe standartlarının kullanılması, mali tablo hazırlayanlar ve kullanıcıları için ortak bir muhasebe anlayışı oluşturmakta ve büyük ölçüde kolaylık sağlamaktadır. Farklı standartlar kullanılarak bir çok mali tablo hazırlama işlemi ortadan kaldırılmış, maliyetler düşürülmüş ve zamandan tasarruf sağlanmıştır. (Ayboğa, 2002: 43).

2.2. Türkiye Muhasebe Standartlarında Kavramsal Çerçeve

Türkiye Muhasebe Standartları Kuruluşu ana kadar “8 adet Türkiye Finansal Raporlama Standardı” ve “41 adet Türkiye Muhasebe Standardı” yayınlamıştır. Bu standartlar şu şekildedir:

Tablo 1. Türkiye Finansal Raporlama Standartları (TFRS) (Ertaş, 2011: 115)

TFRS 1	Türkiye Finansal Raporlama Standartlarının İlk Uygulaması
TFRS 2	Hisse Bazlı Ödemeler
TFRS 3	İşletme Birleşmeleri
TFRS 4	Sigorta Sözleşmeleri
TFRS 5	Satış Amaçları Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler
TFRS 6	Maden Kayanlarının Araştırılması ve Değerlendirilmesi
TFRS 7	Finansal Araçlar
TFRS 8	Faaliyet Bölümleri

Tablo 2. Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) (Yılmaz B., 2007, 144)

TMS 1	Finansal Tabloların Sunuluşu
TMS 2	Stoklar
TMS 7	Nakit Akış Tablosu
TMS 8	Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar
TMS 10	Raporlama Döneminden (Bilanço Tarihinden) Sonraki Olaylar
TMS 11	İnşaat Sözleşmeleri
TMS 12	Gelir Vergileri
TMS 16	Maddi Duran Varlıklar
TMS 17	Kiralama İşlemleri
TMS 18	Hasılat
TMS 19	Çalışanlara Sağlanan Faydalar
TMS 20	Devlet Teşviklerinin Muhasebeleştirilmesi ve Devlet Yardımlarının Açıklanması
TMS 21	Kur Değişiminin Etkileri
TMS 23	Borçlanma Maliyetleri
TMS 24	İlişkili Taraf Açıklamaları
TMS 26	Emeklilik
TMS 27	Konsolide Fayda Planlarında Muhasebeleştirme ve Raporlama
TMS 28	İştiraklerdeki Yatırımlar
TMS 29	Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlamalar

TMS 31	İş Ortaklıklarındaki Paylar
TMS 32	Finansal Araçlar : Sunum
TMS 33	Hisse Başına Kazanç
TMS 34	Ara Dönem Finansal Raporlama
TMS 36	Varlıklarda Değer Düşüklüğü
TMS 37	Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar
TMS 38	Maddi Olmayan Duran Varlıklar
TMS 39	Finansal Araçlar : Muhasebeleştirme ve Ölçümü
TMS 40	Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller
TMS 41	Tarımsal Faaliyetler

2.3. Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Muhasebe Standartları Eğitimi

Mevcut muhasebe sisteminde Tek Düzen Hesap Planı' nın kullanılmasının daha yeni kavranmaya başlandığı ülkemizde mevcut sisteme Türkiye Muhasebe Standartlarının da eklenmesi mevcut muhasebe sisteminin öğrenilmesini ve uygulanmasını zorlaştırmıştır. Mevcut eğitim sisteminde muhasebe eğitimi ortaöğretim kurumlarında alan dersleri olarak 10. Sınıfta gösterilmeye başlanmakta ve öğrencilerin bilgi seviyeleri göz önüne alındığında Tek Düzen Hesap Çerçevesi ve Hesap Planı' nı öğrenme düzeyleri göz önüne alındığında Türkiye Muhasebe Standartları gibi karmaşık ve ağır bir konunun ders müfredatına eklenip, işlenmesi var olan sistemin öğrenilmesini güçleştirebilir. Nitekim öğrencilere muhasebede kullanılan mevcut sistemin öğretilmesinde kolaydan zora, basitten karmaşığa öğretim uygulanmaktadır. 10. Sınıfta meslek dersleri ile karşılaşan bir çok öğrenci ders konusunda zorlanmakta ve başarı kaygısı yaşamaktadır. Mevcut muhasebe eğitiminde Tek Düzen Hesap Çerçevesi ve Hesap Planı temel alınarak muhasebe dersleri işlenmekte, kaynak olarak kullanılan MEGEP modüllerinde Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgiler yer almamaktadır. Eğitim döneminde kullanılan yıllık planlarda hedeflenen ders içeriklerinde Türkiye Muhasebe Standartları konularına yer verilmemektedir.

2.4. Mesleki Eğitim ve Öğretim Sistemini Güçlendirme Projesi (MEGEP) ile Mesleki ve Teknik Anadolu Liselerinde Türkiye Muhasebe Standartlarının Entegrasyonu

Eğitim sisteminin temel hedefinin, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, ahlaki,

insani, manevi, kültürel değerlerini özümseyen, sahip çıkan ve geliştiren, insan haklarına saygı gösteren, görev ve sorumluluklarını yerine getiren, fiziki, zihin ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı bir kişiliğe ve karakter özelliklerine, bilimsel düşünme gücüne sahip, topluma karşı sorumluluklarının farkında olan, yapıcı, yaratıcı, ailesini, vatanını, milletini seven ve gelişen teknoloji çağını takip edebilen bilgi insanı yetiştirmek olduğu söylenebilir (<http://www.mevzuat.gov.tr/>).

Eğitim sisteminin iyileştirilmesi, öğrenci merkezli hale gelmesi, bireyselleştirilmiş bir öğretim öğrenme metodu olan değişebilir yapısı nedeniyle hayat boyu öğrenme kuralına uygun ihtiyaçları duyarlı, eğitim ve meslek standartları göz önüne alınarak oluşturulan ve eğitim sisteminin daha modern bir yapıda olması için geliştirilmiş bir proje olan Türkiye’de mesleki eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi Milli Eğitim Bakanlığı ve AB komisyonu temsilciliği arasında imzalanarak yürürlüğe girmiştir (<https://slideplayer.biz.tr>).

Proje kapsamında verilecek olan tüm bilgiler genel itibariyle aşağıda belirtilmiştir (<http://vaneml.meb.k12.tr>) :

- İş piyasasını hedefleyen ihtiyaçları belirlemek,
- Meslek standartlarını kontrol etmek,
- Eğitim standartlarını iyileştirmek,
- Modüler programlar tasarlayıp, hazırlamak,
- Ulusal yeterlilik sistemini oluşturmak,
- Hayat boyu öğrenmeyi amaç edinmek,
- Kalite güvence sistemini oluşturup, gelişimini sağlamak,
- Okul yöneticilerini yetiştirmek,
- Öğretmenlerin gelişimini sağlamak,
- Toplumla işbirliğini sağlamak,
- Bilgilendirme ve tanıtım yapmak,
- Uluslararası işbirliği kurmak,
- Bölgesel kapasite oluşturmak,
- Tüm meslekî ve teknik eğitim kurumlarında modüler programların uygulanması planlanmak,
- Diploma ve sertifika programlarında hazırlanan aynı modüllerin aynı

amaçla kullanılmasını sağlamak,

- Meslekî ve teknik eğitim çalışmalarında her daim öğrenciye yönelik yaşam boyu öğrenme ilkelerinin temel alınmasını sağlamak,
- Meslekî ve teknik eğitimle ilgili diploma, sertifika, mezuniyet belgesi vb. denkliğini sağlamak,
- Meslek çalışanları arasındaki performans denetimini yapmak.

Sosyal Ortaklar (TOBB, TÜSİAD, TESK, TİSK, TÜRK-İŞ, DİSK, HAK-İŞ, MEKSA, vb.); modüler program geliştirme, modül yazımı, uygulama, izleme ve pilot okullara yönelik çalışmalarda, her aşamada sürekli proje ekipleri ile iş birliği içinde yer almaktadır.

Bu kapsamda program geliştirme çalışmaları sosyal ortaklarla birlikte Millî Eğitim Bakanlığı koordinesinde yürütülmektedir. Hazırlanan programlarda UNESCO tarafından geliştirilen ve birçok AB ülkesinde kabul gören; “International Standard Classification Of Education (ISCED 97)- Uluslararası Eğitim Standardı Sınıflandırması” kullanılmıştır (<http://vaneml.meb.k12.tr>)

Mesleki ve teknik eğitimi güçlendirme projesi (MEGEP) kapsamında hedeflenen yeterlilikler aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2006: 10-11):

1. Ulusal ve uluslararası temel yeterliklere sahip meslek elemanları yetiştirmek,
2. Yabancı dil bilen ve meslekî gelişmeleri izleyebilen meslek elemanları ve bireyler yetiştirmek,
3. Kurum ya da okul türü ayrımı yapılmaksızın tüm meslekî ve teknik eğitim kurumlarının hepsinde mesleğin gerektirdiği yeterlikleri kazandırmak,
4. Bölgesel farklılıklar ve ihtiyaçlara cevap verecek esnek bir program yapısı oluşturmak,
5. Bireylerin farklılıklarına ve özelliklerine uygun seçenekler sunan program yapısı geliştirmek,
6. Öğrencilere yatay ve dikey geçiş olanakları tanıyan esnek bir program yapısı tasarlamak,
7. Meslekî yeterlikleri ve akademik yeterlikleri yüksek olan öğrencilerin yüksek öğrenime geçişlerine olanak tanımak,
8. Sektör beklentilerine cevap veren meslekî yeterliklere sahip meslek

elemanları yetiştirmek,

9. Yaşam boyu öğrenme ilkesi doğrultusunda bireylere farklı koşullara göre seçenekler sunan programlar geliştirmek,

10. Uluslararası geçerliği olan meslekî ve teknik eğitim programları geliştirmek,

11. Her yaşta ve her düzeydeki bireye meslekî ve teknik eğitim olanakları sunan programlar geliştirmek,

12. Bireylerin yetenekleri, ilgileri, tercihleri ve kariyer beklentilerine yönelik imkânlar tanıyan programlar geliştirmek hedeflenmiştir.

Bu hedefler doğrultusunda programlar (MEB, 2006: 11) :

- Geniş tabanlı ve alan/dal ve sertifika esasına göre,
- Alan ve dal programları arasında esnek geçişleri imkân veren,
- Örgün eğitimle birlikte yaygın eğitimde ve hayat boyu eğitimde de etkili olarak kullanılabilme esnekliği olan,
- Yeterliğe göre değerlendirme ve yeni teknolojik gelişmeleri modüler öğretim programları sayesinde kısa sürede öğretime yansıtılabilme özelliğine sahip,
- Öğrenci merkezli, öğrenciye daha aktif olma ve kendi hızına göre öğrenme olanağı tanıyan,
- Program geliştirme sürecinde iş piyasasının ve sosyal ortakların aktif katılımına da yer verilerek geliştirilmiştir.

Alan/dal dersler bloğunda bulunan ilgili alanın ve dalların derslerinde; Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 07.09.2005 Tarih ve 324 Sayılı Kararı ile kabul edilmiş çerçeve öğretim programları haftalık ders çizelgeleri ile ilgili bilgiler ışığında meslekî tecrübeleri kazandırılmasını sağlayacak modüller ve içeriklerini uygulayabileceklerdir (MEB, 2006: 18).

Günümüz dünyasında yaşanan gelişme ve değişmelerle beraber kişiyi güçlendirmek ve kişilerin hem öğrenme sürecine hem de edindikleri bilgi ve yeteneklere “sahip çıkmalarını sağlamak” asıl amaç olmalıdır. Ayrıca öğretim programlarının ve öğretim materyallerinin kişisel özelliklere uygun olarak ilerlemeye olanak sağlaması gerekmektedir. Meslekî eğitime olan talep her geçen gün artmaktadır.

Bu talepler geniş bir alana yayılmaktadır ve hızla değişmektedir.

Gelecekle ilgili istekleri tespit etmek zordur.

İstekler karmaşık ve belirli olmayan şartlar altında giderilmek zorundadır.

Ayrıca meslekî eğitime ayrılan bütçeler talebe göre karşılaştırdığımız da yeterli olmamaktadır.

Bu durum yalnızca bireyleri ve kurumları etkisi altına almayıp, meslekî eğitim sisteminin daha çok verimli, kendi içinde bir bütün ve gerektiğinde değiştirilebilir olmasını gerektirmektedir. Modüler öğretim, modüler programlar doğrultusunda modüler bir sistemi gerektirmektedir. Modüler sistem, eğitim programının modüllerden oluşmasıdır. Modüllerin bölümleri sıralıdır. Her modül ile bir kazanıma uygun bilgi ve yetenekler kazandırılır (MEB, 2006: 25).

Türkiye Muhasebe Standartlarının bilinirliği ve uygulama alanı her geçen gün artmaktadır. Meslek lisesi müfredatına bakıldığında ise Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilere yer verilmediği görülmektedir. Yetişmiş eleman ihtiyacının her geçen gün arttığı ülkemizde de bu durum dikkate alınmalıdır. Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili güncel gelişmeler MEGEP modülleri içerisinde yerini almalıdır. Öğrenci düzeyine uygun olarak sadeleştirilerek modüllerde yer verilmelidir.

2.5. Türkiye Muhasebe Standartlarının Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Muhasebe Öğretim Programlarına Uyum Sağlamasında Yaşanabilecek Zorluklar

Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi müfredatı ile Türkiye Muhasebe Standartlarının uyum sağlamasında karşılaşılabilecek zorluklar şu şekilde sıralanabilir (Sakallı, 2019: 184-188) :

Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili kitapların yetersizliği,

Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili sürekli yayın yapan dergilerin olmaması,

Normal eğitime göre muhasebe eğitiminin daha maliyetli olması,

Sektör temsilcilerinin muhasebe eğitimine yetersiz ve ilgisiz kalması,

Türkiye Muhasebe Standartları kavramının yeteri kadar anlaşılabilmesi,

Mesleki ve teknik eğitim veren okullara ve bu okullarda öğrenim gören öğrencilere değersiz ve bilgilerinin az olduğu gözüyle bakılması,

İşletmelerde beceri eğitimine giden öğrencilere muhasebe alanı haricinde işler yaptırmayı istemeleri ve staj uygulamasının yeterli nitelikte olmaması,

Öğretmenlerin Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgilerinin yeterli seviyede olmaması,

MEGEP modüllerinin güncellenmemesi,

MEGEP modüllerinde Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili konulara yer verilmemesi,

Mesleki ve teknik eğitim veren okullarda Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili kitapların olmayışı,

Mesleki ve teknik eğitim veren okullarda Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili yayın yapan dergilerin gönderilmemesi,

Vergi oranları ve güncel değişimlerle ilgili bilgilerin MEGEP modüllerine eklenmemesi,

Muhasebe eğitimi ile derslerde verilen bilgilerin iş hayatında karşılaşacakları bilgiler ile uyumlu olmaması,

MEGEP modülleri ile istenen verimin tam olarak elde edilememesi,

Türkiye Muhasebe Standartlarının yeterince anlaşılabilmesi,

Türkiye Muhasebe Standartlarındaki karmaşıklığın giderilmesi, daha basit anlatım çalışmalarının olmayışı,

Türkiye Muhasebe Standartlarının önemini anlamaması,

Muhasebe alanı ile ilgili hizmet içi eğitimlerin yetersizliği,

Mesleki ve teknik eğitimde çalışan öğretmenlerin Türkiye Muhasebe Standartlarını MEGEP modüllerinde yer almadığı için öğrenmeyi gereksiz bulmaları,

Muhasebe eğitiminin genel olarak sözel olması, uygulama eğitiminin eksik kalması,

Sektör temsilcilerinin, iş dünyasının, eleman ihtiyacı olan iş insanlarının okul ile var olan iletişim eksikliği ve karar alma süreçlerinde yer almamaları ve iş birliğinin yeterince olmaması.

2.6. Türkiye Muhasebe Standartlarının Mesleki Ve Teknik Anadolu Muhasebe Öğretim Programlarına Uyum Sağlamasında Yaşanacak Zorluklara Çözüm Önerileri

Öncelikli olarak, Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili karmaşıklığı giderici, anlaşılmasını kolaylaştırıcı daha basit anlatım yöntemleri üzerine çalışmalar başlatılmalıdır. Türkiye Muhasebe Standartlarını bilmenin gerekliliği üzerine ayrıca yoğunlaşılmalıdır. Gerek getirdiği yenilikler, sağlayacağı kolaylıklar en önemlisi ortak bir paydada birleşme, uygulamalarda birlikteliğin sağlanması hedef olmalıdır.

Ayrıca MEGEP modüllerine gerekli bilgilerin eklenmesi yönünde çalışma başlatılmalıdır. MEGEP modüllerine güncellenen bilgilerin aktarılacağı yeni bir sistem de eklenebilmelidir. İş yaşamı ile var olan teorik bilgiler arasındaki uyumsuzluğu giderici faaliyetler üzerine odaklanılmalıdır. MEGEP modülleri oluşturulurken uygulama olabilecek konularla ilgili de eklemeler yapılması faydalı olacaktır.

Mesleki ve teknik eğitim veren okullara Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili kitapların alınması ve bilimsel yayın yapan dergilerin gönderilmesinin sağlanması öğrenci ve öğretmenlerde bu konu ile ilgili farklılık ve farkındalığın oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Sektör temsilcilerin, iş dünyasının, kalifiye eleman ihtiyacı olan iş insanlarının okul ile iletişimlerinin olması, görüşme sıklığını arttırmaları çözüm için yeni aşamalar sunacaktır (Sakallı, 2019: 188).

2.6.1. Milli Eğitim Bünyesinde Yapılması Gerekenler

Milli eğitim bakanlığı tarafından öncelikle müfredat çalışmaları yapılmalıdır. Gerek bakanlık bünyesinde yapılacak hizmet içi eğitimler, gerekse sektördeki düzenleme ve uygulamalara yön veren kuruluşlarla iş birliği yapılarak, açılacak kurslar ve seminerler yardımıyla ortaöğretim kurumlarında görev yapan muhasebe ve finansman öğretmenleri muhasebe alanındaki gelişmeler hakkında bilgilendirilmeli ve öğrencilere bu öğrendikleri bilgileri aktarabilecekleri kaynak kitapları temin etmeleri sağlanmalı, sürekli yayın yapan bilimsel dergiler temin edilmelidir.

Muhasebe eğitimi verilen ortaöğretim kurumlarında sektörün istek ve beklentilerine cevap verecek sınıf, laboratuvar ve teknolojik altyapı oluşturulmalı,

alan/dal ve standartlar hakkındaki basılı ve yazılı kaynaklara öğretmen ve öğrencilerin erişimi kolaylaştırılmalı, muhasebe düzenleme ve uygulamalarına yön veren kurum ve kuruluşlardan yetkili kişilerin öğrenciler ile buluşturulması sağlanarak, alandaki gelişmeler hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesine, derslere ilişkin hazır bulunuşluk düzeylerinin arttırılmasına imkan verilmelidir (Sakallı, 2019: 188).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORTAÖĞRETİM DÜZEYİNDEKİ MUHASEBE VE FİNANSAN ÖĞRENCİLERİNİN TMS/TFRS FARKINDALIK DÜZEYLERİNİN ÖLÇÜLMESİ: BİR ARAŞTIRMA

Araştırmanın bu bölümünde, Mesleki Ve Teknik Anadolu Lise öğrencilerinin orta öğretim kurumlarında almış oldukları muhasebe eğitime ve Türkiye Muhasebe Standartlarına ilişkin görüşlerini ve farkındalıklarını belirlemek amacı ile elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Afyonkarahisar’da Mesleki ve Teknik Anadolu Lise öğrencilerinin orta öğretim kurumlarında almış oldukları muhasebe eğitime ve Türkiye Muhasebe standartlarına ilişkin görüşlerini ve konu hakkındaki farkındalıklarını belirlemektir. Bu çalışma ile:

- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe standartları ile yeterli bilgi düzeyine sahip olup olmadıkları hakkındaki düşüncelerini,
- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe eğitiminin iş hayatına uyumu hakkındaki görüşlerini,
- Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin muhasebe standartları ile ilgili bakış açılarını tespit etmek amaçlanmıştır.

Bu doğrultuda çalışma, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin almış oldukları muhasebe eğitimi içerisinde muhasebe standartlarının yeri noktasında yaşadıkları sorunların tespiti ve getirilecek çözüm önerileri açısından son derece önemlidir.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu çalışmada Afyonkarahisar’da Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerine anket uygulanmıştır. Bu veriler doğrultusunda Afyonkarahisar’da 160 kişi üzerinde çalışma gerçekleştirilmiştir.

3.3. Araştırmanın Kapsamı ve Kısıtları

Araştırmanın kapsamını, Afyonkarahisar'daki Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi muhasebe öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada birtakım kısıtlar ile karşılaşmıştır. Bu kısıtlar;

- Araştırmanın sadece Afyonkarahisar'da öğrenim gören muhasebe öğrencileri ile sınırlandırılması,
- Verilen cevapların deneklerin algı düzeylerine dayalı olmasıdır.

3.4. Ölçek Hazırlama

Bu araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniği seçilmiştir. 5' li likert tipinde olan anket formu için muhasebe öğrencilerinin sorulara, kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum şeklinde cevap vermesi istenmiştir. Araştırmada kullanılan anket soruları Sakallı (2019)'nın yayımlanan çalışmasından yararlanılmıştır. Ankette ilk olarak katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular (cinsiyet, yaş, sınıf) sorulmuştur. Daha sonra öğrencilerin muhasebe standartları alanında bilgi düzeylerini ve algılarını tespit etmeye yönelik sorulara yer verilmiştir.

3.5. Araştırmanın Yöntemi

Anket uygulamaları sonrası elde edilen veriler SPSS 20.00 istatistik programında değerlendirilmiştir. Güvenilirlik analizi olarak Cronbach's Alpha testi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğe ait güvenilirlik analizleri yapılmış olup, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Tüm boyutların güvenilirliği 0,70'in üzerinde olduğu için boyutlar hakkında oldukça güvenilir yorumu yapılabilmektedir. Ayrıca araştırmada t-testi ve anova testinden yararlanılmıştır.

Araştırmada kullanılan Ölçekler 5'li Likert tipinde olup; 1: kesinlikle katılmıyorum 5: kesinlikle katılıyorum, ölçek aralığında değerlendirilmiştir. Verilerin daha kolay yorumlanabilmesi açısından ölçek aralığı ters çevrilerek ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır.

3.6. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacı ve alt amaçları doğrultusunda uygulamaya yönelik oluşturulan hipotezler aşağıdaki gibidir;

H1: Öğrencilerin cinsiyetine göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H2: Öğrencilerin yaşına göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H3: Öğrencilerin sınıfına göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H4: Öğrencilerin muhasebe dersine ilgi düzeyine göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H5: Öğrencilerin muhasebe dersini yeterli görme durumuna göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H6: Öğrencilerin muhasebe kurs veya seminere katılma durumuna göre muhasebe standartlarına bakış açısı farklılaşmaktadır.

H7: Öğrencilerin cinsiyetine göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

H8: Öğrencilerin yaşına göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

H9: Öğrencilerin sınıfına göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

H10: Öğrencilerin muhasebe dersine ilgi düzeyine göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

H11: Öğrencilerin muhasebe dersini yeterli görme durumuna göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

H12: Öğrencilerin muhasebe kurs veya seminere katılma durumuna göre muhasebe standartları ile ilgili bilgi düzeyi farklılaşmaktadır.

3.7. Araştırmanın Analiz ve Yorumları

Anket uygulamaları sonrası elde edilen veriler SPSS 20.00 istatistik programında analiz edilmiş olup, araştırmanın bu bölümünde verilere ait ortalama ve standart sapma değerleri ile frekans, güvenilirlik ve hipotez testleri sonucunda ortaya çıkan bulgu ve yorumlar sunulmuştur.

3.7.1. Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın bu bölümünde araştırmaya katılan muhasebe öğrencileri ile ilgili

demografik bulgulara yönelik verilerin yüzdesel dağılımları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 3. Katılımcıların Demografik Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Cinsiyet	Kadın	70	43,8
	Erkek	90	56,3
Yaş	16 yaş ve altı	31	19,4
	16 yaş üzeri	129	80,6
Sınıf	10.sınıf	56	35,0
	11.sınıf	63	39,4
	12.sınıf	41	25,6

Tablo 3’de araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri gösterilmiştir. Ankete katılanların %56,3’ü erkektir. Ayrıca katılımcıların büyük bir çoğunluğu 16 yaş ve üzerindedir. Ankete katılan öğrencilerin %39,4’ü 11. sınıfta öğrenim görmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Muhasebe Dersi ile İlgili Bilgileri

	Değişkenler	N	%
Haftada kaç saat muhasebe dersi görüyorsunuz?	1-3	22	13,8
	4-6	19	11,9
	7-10	56	35,0
	15-18	63	39,4
Öğrenim gördüğünüz lisede aldığınız muhasebe eğitimini yeterli buluyor musunuz?	Evet	104	65,0
	Hayır	56	35,0
Muhasebe alanına ilgi düzeyiniz?	Düşük	56	35,0
	Orta	59	36,9
	Yüksek	21	13,1
	Çok yüksek	24	15,0
Muhasebe ve Finansman bölümü öğrencisi olarak muhasebe eğitimi hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	Evet	102	63,7
	Hayır	58	36,3
Muhasebe ve Finansman bölümü öğrencisi olarak muhasebe bölüm derslerini yeterli buluyor musunuz?	Evet, buluyorum	99	61,9
	Kararsızım.	61	38,1
Muhasebe ile ilgili başka bir kurs veya seminere katıldınız mı?	Evet	37	23,1
	Hayır	123	76,9
Muhasebe alanındaki değişiklikleri takip ediyor musunuz?	Evet Ediyorum	90	56,3
	Hayır Etmiyorum	70	43,8
Muhasebe derslerinde yer alan bilgilerin güncel olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	37	23,1
	Kararsızım.	24	15,0
	Hayır	99	61,9
Okulunuzda almış olduğunuz muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatınızda faydalı olacağını düşünüyor musunuz?	Evet	107	66,9
	Kararsızım.	32	20,0
	Hayır	21	13,1
İş hayatında kullanılan muhasebe ile derslerde gördüğünüz muhasebe eğitimi arasında fark olduğunu düşünüyor musunuz?	Evet	91	56,9
	Kararsızım	36	22,5
	Hayır	33	20,6

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe dersi ile ilgili bilgileri gösterilmiştir. Sonuçlar incelendiğinde öğrencilerin büyük bir bölümü öğrenim gördüğü lisede aldığı muhasebe eğitimini yeterli bulduğu, muhasebe eğitimi hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olduğunu ve okulda almış olduğu muhasebe eğitiminin gelecekteki iş hayatında faydalı olacağını düşündüğü, muhasebe ile ilgili başka bir kurs veya seminere katılmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı ilgi düzeyi orta ve daha düşük seviyedir. Son olarak araştırmaya katılan öğrencilerin %39,4'ü haftada 15-18 saat muhasebe dersi görmektedir.

Tablo 5. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Tanımlayıcı İstatistikleri

İFADELER	1	2	3	4	5
	%	%	%	%	%
Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) kavramını daha önce duydum.	9,6	4,4	34,4	23,8	27,8
Öğrenim gördüğüm lisede aldığım muhasebe derslerinin içerisinde Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında bilgiler yer alıyor.	10,2	11,0	15,8	27,2	35,8
Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgi düzeyim iyidir.	11,4	25,2	42	17,2	4,2
Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgim yok.	11,4	25,4	23,6	27,6	12
Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında kurs veya seminere katılmayı isterim.	12,6	43,2	29,2	11,6	3,4
Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında araştırmayı kendim yapıyorum.	12,8	26,6	31,4	23,6	5,6
Okulumuzda Türkiye Muhasebe Standartları konuları ile ilgili ödev, sunum vb. çalışmalar yapıyoruz.	15	42,6	28,8	11,4	2,2
Türkiye Muhasebe Standartları üzerinde yapılan değişiklik ve yorumları takip ediyorum.	15,2	42,6	28,4	11,6	2,2
Türkiye Muhasebe Standartları hakkında sahip olduğum bilgi birikiminin mesleki açıdan yeterli olduğunu düşünüyorum.	15,4	29,6	37,6	12,2	5,2
Türkiye Muhasebe Standartlarını anlama açısından başarılı olduğumu düşünüyorum.	15,8	35,6	27,4	16,2	5
Tek düzen muhasebe sistemi ve TMS/IFRS arasındaki benzerlik ve farklar hakkında bilgi sahibiyim.	16,6	40	30,8	10,6	2
TMS/IFRS konuları ve Tek Düzen Muhasebe Sistemini karşılaştırabilirim.	17,4	44,8	23,8	10	4
TMS/IFRS konuları açık ve anlaşılırdır.	18,2	37	32,4	9,4	3
TMS/IFRS konularının karmaşık ve zor olduğunu düşünüyorum.	18,2	7,4	22,2	49,0	3,2
TMS/IFRS konuları ile ilgili makale, resmi yazı, kitap vb. kaynaklara sahibim.	18,8	33,6	25,4	16	6,2
TMS/IFRS konularının muhasebe ders modüllerinde yeterince açıklandığını düşünüyorum.	20	46,4	22,8	8	2,8
TMS/IFRS ler ülkemizdeki muhasebe uygulamalarını dünya ile uyumlu hale getirmiştir.	20,8	49,4	22	5,2	2,6
Okulumuzda TMS/IFRS ile ilgili bilgilendirici, örneklendirici kitap, modül vb. yayınların yeterli olduğunu düşünüyorum.	25	35,2	29,2	7	3,4
TMS/IFRS eğitimi okullarda ayrı bir ders olarak verilmelidir.	25,6	45,2	20,6	6,2	2,4
Okulumuzda TMS/IFRS eğitimi aldığım öğretmenlerimin alanında yeterli olduğunu düşünüyorum.	5,8	43	19,2	18,6	23,4
Ortaöğretim ders kitaplarının(MEGEP Modülleri) güncel olduğunu ve yenilikleri takip etmemizi kolaylaştırdığını düşünüyorum.	29,1	40,5	21,6	7,4	1,4
Ortaöğretim ders kitaplarında (MEGEP Modülleri) TMS/IFRS ile ilgili yeterli bilgi olduğunu düşünüyorum.	5,0	34,8	45,2	6,6	13,4
Ortaöğretim kurumlarına TMS/IFRS ili ilgili süreli yayınların ulaşması sağlanmalıdır.	31,9	46,9	13,2	7	1
TMS/IFRS konularının muhasebe derslerinde işlenmesi ders verimliliğini ve kalitesini artıracaktır.	1,8	5,6	12,5	42,5	37,5
TMS/IFRS konuları zor ve karmaşık olduğu için ortaöğretim kurumlarındaki muhasebe derslerinde yer verilmemelidir.	34,4	45,2	13	5,4	2
Ders öğretmenlerimiz tarafından TMS/IFRS konuları hakkında bilgilendiriliyoruz.	9,8	40,6	21,6	25,2	2,8

Tablo 5’te muhasebe standartları ölçeğinin tanımlayıcı istatistiklerine yer verilmiştir. Tablo 5’te görüldüğü gibi “Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) kavramını daha önce duydum.” ve “Öğrenim gördüğüm lisede aldığım muhasebe derslerinin içerisinde Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında bilgiler yer alıyor.” ifadesine katılım düzeyi en yüksektir. Buna karşılık, ankete cevap verenlerin %69,6’sının “TMS/IFRS konuları zor ve karmaşık olduğu için ortaöğretim kurumlarındaki muhasebe derslerinde yer verilmemelidir.” ifadesine katılmamaktadır.

3.7.2. Güvenirlilik ve Normallik Testleri

Tablo 6. Muhasebe Stadartları Ölçeğinin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Boyutlar	N	Ortalama	Std. Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Muhasebe Stadartları Bilgi Düzeyi	160	2,2712	,58022	1,227	,192
Muhasebe Standartları Tutum	160	2,6469	,34061	1,262	1,343

Tablo 6’da araştırmaya katılan öğrencilerin stadartları ölçeğinin çarpıklık ve basıklık değerlerine yer verilmiştir. Tabachnick ve Fidell (2013); George ve Mallery (2010) göre; çarpıklık ve basıklık değerleri +2,0 ile -2,0 arasında olması durumunda ölçeğin normal dağılıma sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu yüzden araştırmada parametrik testler olan t-testi ve anova testi kullanılmıştır.

Tablo 7. Muhasebe Standartları Ölçeğinin Güvenirlikleri

Boyutlar ve Ölçekler	Madde Sayısı	Cronbach’s Alpha
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	10	.734
Muhasebe Standartları Tutum	16	.771

Tablo 7’de araştırmada kullanılan muhasebe standartları ölçeğinin güvenirlilikleri gösterilmiştir. Güvenirlilik test sonuçları incelendiğinde araştırmada kullanılan muhasebe standartlarına karşı tutum ve bilgi düzeyi ölçeğinin “güvenilir” (>.70) olduğu anlaşılmaktadır.

3.7.3. Demografik Değişkenlere Göre Muhasebe Eğitimi ile İlgili Görüşlerin Karşılaştırılması

Tablo 8. Cinsiyete Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Cinsiyet)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Kadın	70	2,2786	,59488	,889
	Erkek	90	2,2656	,57184	
Muhasebe Standartları Tutum	Kadın	70	2,6464	,30431	,988
	Erkek	90	2,6472	,36807	

Tablo 8’de cinsiyete göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin cinsiyete göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile kız ve erkek öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 9. Yaşa Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Yaş)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	16 yaş ve altı	31	2,2677	,51922	,970
	16 yaş üzeri	129	2,2721	,59582	
Muhasebe Standartları Tutum	16 yaş ve altı	31	2,5847	,25594	,279
	16 yaş ve altı	31	2,2677	,51922	

Tablo 9’da yaşa göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin yaşa göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile farklı yaş grubunda yer alan öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 10. Sınıfa Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Sınıf)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	10.sınıf	56	2,4464	,76917	,011
	11.sınıf	63	2,1302	,42602	
	12.sınıf	41	2,2488	,41056	
Muhasebe Standartları Tutum	10.sınıf	56	2,7567	,49309	,006
	11.sınıf	63	2,5585	,18165	
	12.sınıf	41	2,6326	,21524	

Tablo 10’da sınıfa göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin sınıfa göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile 10. Sınıf öğrencilerinin 11 ve 12. sınıf öğrencilerine göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 11. Eğitim Yeterliliğine Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Eğitim Yeterliliği)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	104	2,2510	,59903	,549
	Hayır	56	2,3089	,54682	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	104	2,6370	,37217	,619
	Hayır	56	2,6652	,27475	

Tablo 11’de öğrenim görülen lisede alınan muhasebe eğitimini yeterli bulma durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin öğrenim görülen lisede alınan muhasebe eğitimini yeterli bulma durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p > 0,05$). Başka bir ifade

ile aldığı eğitimi yeterli bulan ve bulmayan öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 12. Muhasebe Alanına İlgili Düzeyine Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması,

Ölçekler	Gruplar (İlgi)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Düşük	56	2,3446	,36973	,000
	Orta	59	2,0085	,49070	
	Yüksek	46	2,7667	,84518	
Muhasebe Standartları Tutum	Düşük	56	2,5379	,20459	,000
	Orta	59	2,6896	,26286	
	Yüksek	46	2,8845	,60804	

Tablo 12’de muhasebe alanına ilgi düzeyine göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin muhasebe alanına ilgi düzeyine göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanına ilgi düzeyi yüksek olanların düşük ve orta seviyede olanlara göre muhasebe standartlarına karşı karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 13. Öğrencilerin Yeterli Bilgi Birikime Sahip Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (Bilgi)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	104	2,2510	,59903	,548
	Hayır	56	2,3089	,54682	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	104	2,6370	,37217	,543
	Hayır	56	2,6652	,27475	

Tablo 13’de öğrencilerin yeterli bilgi birikime sahip olduğunu düşünme durumuna göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin öğrencilerin yeterli bilgi birikime sahip olduğunu düşünme durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanında yeterli bilgisi olduğunu düşünen ve düşünmeyen öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

Tablo 14. Muhasebe Alanında Kurs veya Seminare Katılma Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar		N	\bar{X}	Ss	P
	(Kurs ve Seminer Katılma Durumu)					
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	37	2,5459	,25560	,001	
	Hayır	123	2,1886	,62426		
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	37	2,6743	,18798	,044	
	Hayır	123	2,5287	,37242		

Tablo 14’de muhasebe alanında kurs veya seminare katılma durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T- testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin muhasebe alanında kurs veya seminare katılma durumuna göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanında kurs veya seminare katılanların katılmayanlara göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 15. Muhasebe Alanında Değişiklikleri Takip Etme Durumuna Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar		N	\bar{X}	Ss	P
	(Değişiklikleri Takip Etme Durumu)					
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet Ediyorum	90	2,3789	,65024	,001	
	Hayır Etmiyorum	70	2,1329	,44256		
Muhasebe Standartları Tutum	Evet Ediyorum	90	2,7326	,38945	,048	
	Hayır Etmiyorum	70	2,5652	,26666		

Tablo 15’de muhasebe alanında değişiklikleri takip etme durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. T-testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin muhasebe alanında değişiklikleri takip etme durumuna göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p < 0,05$). Başka bir ifade ile muhasebe alanında değişiklikleri takip edenlerin etmeyenlere göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 16. Alınan Muhasebe Eğitiminin İleriki İş Hayatında Faydalı Olacağını Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Standartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar		N	\bar{X}	Ss	P
	(Faydalı Olduğunu Düşünme)					
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	107	2,409	,59783	,048	
	Kararsızım	32	2,1594	,64701		
	Hayır	21	1,9905	,17862		
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	107	2,8032	,36458	,007	
	Kararsızım	32	2,6427	,31754		
	Hayır	21	2,5298	,07294		

Tablo 16’da alınan muhasebe eğitiminin gelecekteki iş hayatında faydalı olacağını düşünme durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin alınan muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatında faydalı olacağını düşünme durumuna göre farklılaştığı anlaşılmaktadır ($p<0,05$). Başka bir ifade ile alınan muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatında faydalı olacağını düşünenler düşünmeyenlere göre muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi daha yüksektir.

Tablo 17. Alınan Muhasebe Eğitimin İş Hayatına Uyumlu Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Muhasebe Stadartlarına Karşı Tutumun ve Bilgi Düzeyinin Karşılaştırılması

Ölçekler	Gruplar (İş hayatına Uyum)	N	\bar{X}	Ss	P
Muhasebe Standartları Bilgi Düzeyi	Evet	91	2,0549	,44429	,123
	Kararsızım.	36	2,6111	,62782	
	Hayır	33	2,4970	,60904	
Muhasebe Standartları Tutum	Evet	91	2,6999	,27439	,103
	Kararsızım.	36	2,5840	,37588	
	Hayır	33	2,7083	,44816	

Tablo 17’de alınan muhasebe eğitimin iş hayatına uyumlu olduğunu düşünme durumuna göre öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi karşılaştırılmıştır. Anova testi sonuçları incelendiğinde öğrencilerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyinin alınan muhasebe eğitimin iş hayatına uyumlu olduğunu düşünme durumuna göre farklılaşmadığı anlaşılmaktadır ($p>0,05$). Başka bir ifade ile alınan muhasebe eğitimin iş hayatına uyumlu olduğunu düşünenler ve düşünmeyenlerin muhasebe standartlarına karşı tutumu ve bilgi düzeyi birbiri ile benzerdir.

SONUÇ

Dünya çapında gelişme gösteren Muhasebe Standartları ülkemizde de yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Muhasebe standartlarının ülkemizdeki muhasebe sistemini dünya ile uyumlu hale getirdiği ve yapılan işlemlerin belli standartlar haline gelmesi olumlu bir gelişmedir. Bu durumun sonucu olarak muhasebe eğitiminin başladığı ortaöğretim kurumlarında muhasebe standartları ile ilgili bilgilere yer verilmesi gerekliliği yadsınamaz bir gerçektir. Bununla ilgili olarak ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe standartları farkındalığının tespit edilmesi, bu konudaki eksikliklerin ve çözüm önerilerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Yapılan araştırma ve analizler sonucunda ortaöğretim kurumlarında muhasebe eğitimi alan öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgi düzeylerinin düşük olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerin Türkiye Muhasebe Standartları hakkında mesleki açıdan yeterli bilgi birikimine sahip olmadıkları ve standartları anlama açısından başarılı olamadıkları tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin TMS/IFRS konularını karmaşık ve zor buldukları da görülmüştür. Bunun sebebi olarak ders içeriklerinde ve modüllerde Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilerin yer almaması, TMS/IFRS konuları ile ilgili okullarda herhangi bir ödev, sunum ve benzeri çalışmaların yaptırılmaması, muhasebe ile ilgili güncel bilgilerin takip edilmemesi, ayrıca okullardaki TMS/IFRS ile ilgili bilgilendirici ve örneklendirici kitap, modül ve benzeri yayınların yeterli olmaması gösterilebilir. Özellikle muhasebe derslerinde kullanılan ders modüllerinin içerisindeki bilgilerin güncel olmaması, Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilere yer verilmemesi en büyük eksikliklerdir. Eski bilgilere dayanan modüller öğrencilerin güncel bilgiyi takip etmesindeki en büyük engeldir. Diğer bir engel ise alan öğretmenlerinin Türkiye Muhasebe Standartları ile ilgili bilgilendirme ve aktarımlarının yeterli olmamasıdır. Bunun sebebi olarak da alan öğretmenlerinin güncel bilgileri takip etme konusunda geri kaldığı düşünülebilir.

Ortaöğretim düzeyindeki öğrencilerin algı ve kapasite düzeyi göz önünde bulundurulduğunda TMS/IFRS konularının içerik olarak karmaşık bir yapıda olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak ortaöğretim kurumlarında eğitim gören muhasebe öğrencilerinin

Türkiye Muhasebe Standartları farkındalığı konusunda yapılan araştırma sonucunda öğrencilerin farkındalık düzeylerinin düşük olduğu ve mevcut muhasebe eğitiminde muhasebe standartlarına yer verilmediği saptanmıştır. Bu sorunlarla ilgili bazı çözüm önerileri aşağıda maddeler halinde sunulmaktadır :

- TMS/TFRS konuları ile ilgili bilgiler muhasebe ders modüllerine eklenebilir. Muhasebe ders modüllerinde yer alan bilgiler her yıl güncellenerek yeni bilgiler öğrencilere sunulabilir.
- Muhasebe ve muhasebe standartları ile ilgili güncel bilgilerin öğretmen ve öğrenciler tarafından daha kolay takip edilebilmesi için süreli yayınlar, kitap vb. yazılı kaynakların Mesleki Ve Teknik Anadolu Liseleri' ne gönderilmesi sağlanabilir.
- TMS/TFRS ile ilgili konuların daha iyi anlaşılabilmesi için mesleğinde uzman kişiler tarafından öğrencilerle seminer çalışmaları yapılabilir.
- TMS/TFRS hakkında öğrenilen bilgileri pekiştirmek amacıyla öğrencilere bu konularla ilgili ödev, proje, sunum vb. çalışmalar yaptırılabilir.
- Alan öğretmenlerinin öğrencilere daha güvenilir ve güncel bilgiler sunabilmesi için TMS/TFRS konuları ile ilgili seminer verilebilir.
- TMS/TFRS konularının öğrenciler tarafından daha kolay anlaşılabilmesi için konular basite indirgenip, ders içeriklerinde yer verilebilir.

KAYNAKÇA

- Ainsworth P., (2001), "*Changes in Accounting Curricula: Discussion And Design*", Accounting Education, Vol.10
- Aksoy, T., (2005), "*Finansal Muhasebe ve Raporlama Standartlarında Uyumlaştırma ve UMS/UFRS Bazında Küresel Muhasebe Standartları Setine Yöneliş Eğilimi*", Mali Çözüm Dergisi, C.15, S.71, (182-199).
- Aktaş R., (2013), "*Muhasebe Politikaları Tahminler ve Hatalar*", Gazi Kitapevi, Ankara.
- Ayboğa, H., (2002), "*Globalleşme Sürecinde Muhasebe Alanındaki Gelişmelere Ülkemizin Uyumunu*", Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi.
- Başpınar A., (2004), "*Türkiye' de ve Dünyada Muhasebe Standartlarının Oluşumuna Genel Bir Bakış*", Maliye Dergisi, (35-62).
- Bekçioğlu S., Öztürk M., ve Açıkgöz B., (2006), "*Muhasebe Ortamındaki Güncel Değişmeler Ve Finansal Olmayan Raporlama (Global Raporlama Girişimi Ve Bir Örnek Olay)*", Muhasebe Ve Denetime Genel Bakış, C.5, S.17, (19-36).
- Bodner G.H., Hopwood W.S., (1993), "*Accounting Information Systems, Englewood Cliffs*"; NU, Prentice Hall.
- Can, A. V. ve Demirci, Ş. D., (2016), "*Uluslararası Muhasebe Eğitim Standardı 2 Muhasebe Eğitim Programlarının İçeriğine Uyum: Sakarya Üniversitesi Örneği*", Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, ICAFR 16 Özel Sayısı.
- Çavunt, H., (2016), "*Lisans ve Önlisans Düzeyinde Verilen Muhasebe Derslerinin Uluslararası Muhasebe Eğitimi Standartları-2 (UES-2) Kapsamında İncelenmesi*".
- Çetiner, E., (2006), "*Genel Muhasebe Teori ve Uygulama*", Gazi Kitapevi, Ankara.
- Daştan, A.,(2008) "*Bilgi ve Eğitim Teknolojilerinde Yaşanan Gelişmelerin Muhasebe Eğitimine Etkisi: Türkiye Değerlendirmesi*", Baskı Sıramat LTD. ŞTİ Ankara.
- Dursun A., (2006) "*Muhasebe Eğitiminde Kalite Arayışı*", Seçkin Yayıncılık AŞ. Ankara.

- Elitaş C., (2012), “*Muhasebe Uygulamaları Açısından TMS-TFRS’ ye Geçiş Rehberi*”, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Ertaş C., (2011), “*Muhasebe Organizasyonu*”, Seçkin Yayıncılık AŞ. Ankara.
- Gençoğlu Ü., (2007), “*Türkiye Muhasebe Standartları ve Uygulamalar*”, Türkmen Kitapevi, İstanbul.
- Güven, D., (2010), “*Profesyonel Bir Meslek Olarak Türkiye’de Öğretmenlik*”, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, C.27, S.2, (13-21).
- http://vaneml.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/65/01/960137/dosyalar/2015_02/18122728_uygulamaklavuzu.pdf, 2019, (11.04.2019).
- http://www.kgk.gov.tr/Portalv2Uploads/files/PDF%20linkleri/Tan%C4%B1t%C4%B1m/Public_Oversight_Authority_TR.pdf, (08.05.2019).
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>, ikinci kısım, birinci bölüm, madde 29, (19.04.2019).
- <https://dergipark.org.tr/download/article-file/31988>, (10.02.2019)
- <https://maol.meb.gov.tr/www/okulumuz/icerik/12>, (03.05.2019).
- <https://slideplayer.biz.tr/slide/3158868/>, (27.05.2019).
- https://www.meb.gov.tr/earged/earged/tic_mes_ana_tic_mes_lis_kur_amac_hiz_derece_deg.pdf, (12.05.2019).
- Kocamaz H., (2012), “*Uluslararası Muhasebe Standartlarının Dünyada ve Türkiye’ de Oluşum ve Gelişim Süreci*”, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, C.2, S.2, (105-120).
- MEB, (2006), “*Öğretim Programları Ve Modüller Öğretim Uygulama Kılavuzu*”, Ankara.
- MEB, (2011), “*Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Muhasebe Ve Finansman Alanı Bilgisayarda Ofis Programları*”, Ankara.

- MEB, (2011), “*Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Muhasebe Ve Finansman Alanı Bilgisayarda Klavye Kullanımı*”, Ankara.
- MEB, (2011), “*Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Muhasebe Ve Finansman Alanı Bilgisayarlı Muhasebe Eta Sql*”, Ankara.
- MEB, (2012), “*Muhasebe Ve Finansman Alanı Mesleki Matematik*”, Anadolu Okul Yayınları, Ankara.
- MEB, (2012), “*Muhasebe Ve Finansman Alanı Muhasebe-1*”, Anadolu Okul Yayınları, Ankara.
- MEB, (2012), “*Muhasebe Ve Finansman Alanı Muhasebe-2*”, Anadolu Okul Yayınları, Ankara.
- MEB, (2011), “*Mesleki Eğitim Ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi (MEGEP) Muhasebe Ve Finansman Alanı Muhasebe-2*”, Ankara.
- Mugan, Ş., ve Akman H., (2004), “*Muhasebe Eğitiminde Öğretim ve Öğrenim Yöntemleri ile Ders Başarısı Arasındaki İlişki: Pilot Çalışma*”, Türkiye XXIII. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu (19-23 Mayıs 2004 Antalya), (19-36).
- Okutan, M., (1997), “*Genel Öğretim Metodları-Öğretim İlk ve Yöntemleri*”, Trabzon.
- Sağır, M., (2002), “*İlköğretim Okullarında Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi*”, Nobel Yayıncılık, Ankara.
- Sağlar J. ve Yüce D. , (2015), “*Bağımsız Denetimde Kamu Gözetim Kurumunun Rolü Ve Kurumdan Beklentilerin Tespitine Yönelik Bir Araştırma*”, Niğde Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi, C.8, S.3, (45-57)
- Sakallı Ü., (2019), “*Mesleki Ve Teknik Anadolu Liselerinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/TFRS) İle Uyumluluğunun Sağlanması Ve Bu Lise Türünde Görev Yapan Muhasebe Ve Finansman Öğretmenleri Üzerine Bir Araştırma*”.
- Sarı Özgün, H., (2018), “*Uluslararası Muhasebe Eğitim Standartları Çerçevesinde Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'nin Kullanimini Etkileyen Faktörler ve Adım Üniversiteleri 'nde Bir Uygulama*”.

- Sevilengül O., (1998), “*Genel Muhasebe*”, Gazi Kitapevi, Ankara.
- Tokay S.H. - Deran A. - Aktaş R., (2005), “*Uluslararası Muhasebe Ve Finansal Raporlama Standartlarında Gerçeğe Uygun Değer Yaklaşımı Ve Muhasebe Uygulamalarına Etkisi*”, XXIV. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (3-32).
- Türker, M. - Türker İ. - ve Şimşek A., (2016), “*Uluslararası Eğitim Bildirileri El Kitabı*”, TÜRMOB Yayınları, S.482, Şubat.
- Ün Açıkgöz, K., (1998), “*Etkili Öğrenme ve Öğretme*”, 2. Baskı, Kanyılmaz Matbaası, İzmir.
- Yılmaz B., (2007), “*Muhasebe Standartlarının Oluşumu Ve Uygulanma Alanı*”, SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, C.7, S.13, (139-155).
- Zaif F. ve Ayanoglu Y., (2007), “*Muhasebe Eğitiminde Kalitenin Arttırılmasında Ders Programlarının Önemi: Türkiye’ De Bir İnceleme*”, Gazi üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.9, S.1, (115-136)
- Zaif, F., (2004), “*Muhasebe Eğitiminde Yeni Yaklaşımlar*”, Türkiye XXIII. Muhasebe Eğitimi Sempozyumu (19-23 Mayıs 2004 Antalya), (53-62).

EKLER

EK 1.ANKET FORMU

KİŞİSEL BİLGİLER			
1.Cinsiyetiniz?	☐ Kadın		☐ Erkek
2.Yaşınız?	☐ 16 yaş ve altı		☐ 16 yaş üzeri
3.Kaçıncı sınıfsınız?	☐ 10.sınıf	☐ 11.sınıf	☐ 12.sınıf
BÖLÜM-1	ANKET MADDELERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA		
	<p>Bu kısımda Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri ortaöğretim kurumlarında almış oldukları muhasebe eğitime ilişkin görüşler yer almaktadır. Lütfen size uygun şekilde doldurunuz.</p>		
1.Haftada kaç saat muhasebe dersi görüyorsunuz?	☐ 1-3 ☐ 4-6 ☐ 7-10		☐ 11-14 ☐ 15-18 ☐ 18-21
1.Öğrenim gördüğünüz lisede aldığınız muhasebe eğitimi yeterli buluyor musunuz?	☐ Evet		☐ Hayır
2.Muhasebe alanına ilgi düzeyiniz?	☐ Düşük	☐ Orta	☐ Yüksek ☐ Çok yüksek
3. Muhasebe ve Finansman bölümü öğrencisi olarak muhasebe eğitimi hakkında yeterli bilgi birikimine sahip olduğunuzu düşünüyor musunuz?	☐ Evet		☐ Hayır
4. Muhasebe ve Finansman bölümü öğrencisi olarak muhasebe bölüm derslerini yeterli buluyor musunuz?	☐ Evet, buluyorum.	☐ Kararsızım.	☐ Hayır, bulmuyorum.

5. Muhasebe ili ilgili başka bir kurs veya seminere katıldınız mı?	() Evet	() Hayır
6. Muhasebe alanındaki değişiklikleri takip ediyormusunuz?	() Evet ediyorum.	() Hayır, etmiyorum.
7. Muhasebe derslerinde yer alan bilgilerin güncel olduğunu düşünüyor musunuz?	() Evet	() Kararsızım. () Hayır
8. Okulunuzda almış olduğunuz muhasebe eğitiminin ileriki iş hayatınızda faydalı olacağını düşünüyor musunuz?	() Evet	() Kararsızım. () Hayır
9. İş hayatında kullanılan muhasebe ile derslerde gördüğünüz muhasebe eğitimi arasında fark olduğunu düşünüyor musunuz?	() Evet	() Kararsızım. () Hayır

BÖLÜM-2						
Madde No:	ANKET MADDELERİ İLE İLGİLİ AÇIKLAMA	Kesinlikle Katılmıyorum (1)	Katılmıyorum (2)	Kararsızım (3)	Katılıyorum (4)	Kesinlikle Katılıyorum (5)
	Bu kısımda Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencilerinin TMS/IFRS ile ilgili farkındalık düzeylerinin tespitine ilişkin görüşler yer almaktadır. Lütfen aşağıdaki ifadeleri okuyup sağ tarafta uygun gördüğünüz yalnızca bir seçeneği (X) ile işaretleyiniz.					
1	Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) kavramını daha önce duydum.					
2	Öğrenim gördüğüm lisede aldığım muhasebe derslerinin içerisinde Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında bilgiler yer alıyor.					
3	Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgi düzeyim iyidir.					
4	Türkiye Muhasebe Standartları hakkında bilgim yok.					
5	Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında kurs veya seminere katılmayı isterim.					
6	Türkiye Muhasebe Standartları (TMS/IFRS) hakkında araştırmayı kendim yapıyorum.					
7	Okulumuzda Türkiye Muhasebe Standartları konuları ile ilgili ödev, sunum vb. çalışmalar yapıyoruz.					
8	Türkiye Muhasebe Standartları üzerinde yapılan değişiklik ve yorumları takip ediyorum.					
9	Türkiye Muhasebe Standartları hakkında sahip olduğum bilgi birikiminin mesleki açıdan yeterli olduğunu düşünüyorum.					
10	Türkiye Muhasebe Standartlarını anlama açısından başarılı olduğumu düşünüyorum.					
11	Tek düzen muhasebe sistemi ve TMS/IFRS arasındaki benzerlik ve farklar hakkında bilgi sahibiyim.					
12	TMS/IFRS konuları ve Tek Düzen Muhasebe Sistemini karşılaştırabilirim.					
13	TMS/IFRS konuları açık ve anlaşılırdır.					
14	TMS/IFRS konularının karmaşık ve zor olduğunu düşünüyorum.					

15	TMS/TFRS konuları ile ilgili makale, resmi yazı, kitap vb. kaynaklara sahibim.					
16	TMS/TFRS konularının muhasebe ders modüllerinde yeterince açıklandığını düşünüyorum.					
17	TMS/TFRS ler ülkemizdeki muhasebe uygulamalarını dünya ile uyumlu hale getirmiştir.					
18	Okulumuzda TMS/TFRS ile ilgili bilgilendirici, örneklendirici kitap, modül vb. yayınların yeterli olduğunu düşünüyorum.					
19	TMS/TFRS eğitimi okullarda ayrı bir ders olarak verilmelidir.					
20	Okulumuzda TMS/TFRS eğitimi aldığım öğretmenlerimin alanında yeterli olduğunu düşünüyorum.					
21	Ortaöğretim ders kitaplarının(MEGEP Modülleri) güncel olduğunu ve yenilikleri takip etmemizi kolaylaştırdığını düşünüyorum.					
22	Ortaöğretim ders kitaplarında (MEGEP Modülleri) TMS/TFRS ile ilgili yeterli bilgi olduğunu düşünüyorum.					
23	Ortaöğretim kurumlarına TMS/TFRS ili ilgili süreli yayınların ulaşması sağlanmalıdır.					
24	TMS/TFRS konularının muhasebe derslerinde işlenmesi ders verimliliğini ve kalitesini artıracaktır.					
25	TMS/TFRS konuları zor ve karmaşık olduğu için ortaöğretim kurumlarındaki muhasebe derslerinde yer verilmemelidir.					
26	Ders öğretmenlerimiz tarafından TMS/TFRS konuları hakkında bilgilendiriliyoruz.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler :

Adı ve Soyadı : Ufuk CAMCI

Doğum Yeri : Merkez/KIRKLARELİ

Medeni Hali : Evli

Eğitim Durumu : Lisans

Lisans Öğrenimi : T.C. Gazi Üniversitesi, Ticaret Ve Turizm Eğitim Fakültesi, Muhasebe ve Finansman Öğretmenliği, (2007 - 2011)

Yüksek Lisans Öğrenimi : T.C. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimsel Enstitüsü, Muhasebe ve Finansal Yönetim Anabilim Dalı (2015 - 2018).

Yabancı Dil ve Düzeyi : İngilizce, Orta

İş Deneyimi : *T.C. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Öğrenci İşleri, Memur (2011 - 2015).

*Milli Eğitim Bakanlığı, Hakkari Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi, Öğretmen (2015- 2016).

*Milli Eğitim Bakanlığı, Dazkırı Mesleki Ve Teknik Anadolu Lisesi, Öğretmen (2016- 2019).

Bilimsel Yayınlar ve Çalışmalar :